

Izglītības un zinātnes
ministrija

SĀKOTNĒJAIS NOVĒRTĒJUMS
**“Augstākās izglītības institūciju akadēmiskā personāla
stiprināšana stratēģiskās specializācijas jomās”**

Eiropas Savienības struktūrfondi 2014.–2020. gadam

*8.2.2. SAM “Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu
stratēģiskās specializācijas jomās”*

Rīga, 2017

SATURS

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI	3
AUGSTSKOLU NOSAUKUMU SAĪSINĀJUMI	4
IEVADS	6
1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS.....	7
1.1. Akadēmiskā personāla situācija Latvijā	7
1.1.1. Akadēmiskais personāls	7
1.1.2. Ārvalstu pasniedzēji	10
1.1.3. Doktoranti un jaunie zinātņu doktori.....	11
1.2. Pētījumi par augstāko izglītību	14
1.2.1. <i>Eurydice</i> ziņojums par akadēmisko personālu Eiropā 2017.....	14
1.2.2. AIP studiju programmu kvalitātes izvērtējums 2013	16
1.2.3. AII iekšējās finansēšanas un pārvaldības izvērtējums sadarbībā ar Pasaules Banku	17
2.1. Mācību mobilitāte augstākās izglītības iestāžu personālam <i>ERASMUS+</i> programmas ietvaros	20
2.2. Latvijas - Šveices sadarbības programma augstākajā izglītībā un zinātnē	22
2.3. Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments un Norvēģijas finanšu instrumentu plānošanas periodā 2009.–2014. gadam	23
3. SPECIFISKĀ ATBALSTA MĒRĶA IEVIEŠANAS NOSACĪJUMI LATVIJĀ.....	25
3.1. 8.2.2. SAM vispārējs raksturojums.....	25
3.2. 8.2.2. SAM atbalstāmās darbības.....	30
3.2.1. Atbalsts doktorantiem darbam AII	30
3.2.2. Pasākumi ārvalstu pasniedzēju darbam AII Latvijā	32
3.2.3. Atbalsts akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveidei	34
4. 8.2.2. SAM SĀKOTNĒJĀS IETEKMES NOTEIKŠANA	38
PIELIKUMS	40

IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI

AII – augstākās izglītības institūcija

AIP – Augstākās izglītības padome

AIP izvērtējums – Augstākā izglītības padomes 2013. gadā publicētais izvērtējums “Pārskats par augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšanas rezultātiem un priekšlikumi turpmākai studiju programmu, sagrupētu studiju virzienos, pilnveidei, uzlabošanai, attīstīšanai, konsolidācijai, slēgšanai, resursu efektīvai izmantošanai un finansēšanai no valsts budžeta līdzekļiem”

CSP – Centrālā statistikas pārvalde

EEZ FI - Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments

EK – Eiropas Komisija

EM – Ekonomikas ministrija

ES – Eiropas Savienība

ESF – Eiropas Sociālais fonds

ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds

ERASMUS + – ES programma izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomās laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam

EUR – *euro*

Eurydice ziņojums – 2017. gada jūnijā Eiropas Komisijas *Eurydice network* publicētais ziņojums “Augstākās izglītības modernizācija Eiropā: Akadēmiskais personāls 2017”

IZM – Izglītības un zinātnes ministrija

MOOC - Atklātais masu apmācības kurss tiešsaistē (*Massive Open Online Course*)

NFI - Norvēģijas finanšu instruments

NKP – Nacionālais kontaktpunkts

OECD – Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*Organisation for Economic Co-operation and Development*)

Pasaules Banka – Starptautiskā Rekonstrukcijas un attīstības banka

Pasaules Bankas pētījums – 2016.–2017. gadā sadarbībā ar Pasaules Banku veiktais Latvijas augstskolu iekšējās finansēšanas modeļu un pārvaldības procesu izvērtējums

SAM – specifiskā atbalsta mērķis

VIAA – Valsts izglītības attīstības aģentūra

1.1.1.2. pasākums - 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.2. pasākuma “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts”

8.2.1. SAM – 8.2.1. SAM “Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu”

8.2.2. SAM – 8.2.2. specifiskais atbalsta mērķis “Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās”

8.2.3. SAM – 8.2.3. SAM “Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās”

AUGSTSKOLU NOSAUKUMU SAĪSINĀJUMI

Valsts augstskolas		
1.	BA	Banku augstskola
2.	DU	Daugavpils Universitāte
3.	LiepU	Liepājas Universitāte
4.	LJA	Latvijas Jūras akadēmija
5.	LKuA	Latvijas Kultūras akadēmija
6.	LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
7.	LMāA	Latvijas Mākslas akadēmija
8.	JVLMA	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
9.	LNA	Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija
10.	LSPA	Latvijas Sporta pedagogijas akadēmija
11.	LU	Latvijas Universitāte
12.	RTA	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija (iepriekš – Rēzeknes Augstskola)
13.	RPIVA	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija
14.	RSU	Rīgas Stradiņa universitāte
15.	RTU	Rīgas Tehniskā universitāte
16.	VeA	Ventspils Augstskola
17.	ViA	Vidzemes Augstskola
Juridisko personu dibinātās augstskolas		
1.	BAT	Biznesa augstskola "Turība"
2.	BSA	Baltijas Starptautiskā akadēmija
3.	EKA	Ekonomikas un kultūras augstskola
4.	ETA	Eiropas Tālmācības augstskola
5.	ISMA	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola
6.	LA	Lutera Akadēmija
7.	LKrA	Latvijas Kristīgā akadēmija
8.	RAI	Rīgas Aeronavigācijas institūts
9.	RARZI	Rīgas Augstākais reliģijas zinātņu institūts
10.	REA	Rīgas Ekonomikas augstskola (<i>SSE Riga</i>)
11.	RJA	Rīgas Juridiskā augstskola
12.	RISEBA	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"
13.	RTI	Rīgas Teoloģijas institūts
14.	SPPA	Starptautiskā praktiskās psiholoģijas augstskola
15.	STA	Sociālo tehnoloģiju augstskola
16.	TSI	Transporta un sakaru institūts
Valsts koledžas		
1.	RTK	Rīgas Tehniskā koledža
2.	LU RMK	LU Rīgas Medicīnas koledža Latvijas Universitātes aģentūra
3.	VPK	Valsts Policijas koledža
4.	LU SMK	LU P. Stradiņa Medicīnas koledža
5.	R1MK	Rīgas 1. Medicīnas koledža
6.	LJK	Liepājas Jūrniecības koledža
7.	RSU SKMK	RSU Sarkanā krusta medicīnas koledža
8.	RCK	Rīgas Celtniecības koledža
9.	VRK	Valsts robežsardzes koledža
10.	MK	Medicīnas koledža
11.	SIVA	Sociālās integrācijas valsts aģentūras koledža
12.	LKuA LKK	LKuA Latvijas Kultūras koledža
13.	UCAK	Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža
14.	BA UK	BA Uzņēmējdarbības koledža
15.	JAK	Jēkabpils Agrobiznesa koledža

16.	DMK	Daugavpils Medicīnas koledža
17.	OMTK	Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledža
Juridisko personu dibinātās koledžas		
1.	LBK	Latvijas Biznesa koledža
2.	NJK	Novikontas Jūras koledža
3.	AK	Alberta koledža
4.	BVK	Biznesa vadības koledža
5.	JK	Juridiskā koledža
6.	KVK	Kristīgās vadības koledža
7.	VBK	HOTEL SCHOOL Viesnīcu biznesa koledža
8.	SKK	Starptautiskā kosmetoloģijas koledža
9.	GFK	Grāmatvedības un finanšu koledža

IEVADS

Studiju kvalitāte ir cieši saistīta ar akadēmiskā personāla kvalifikāciju un zinātnisko darbību. Kopumā akadēmiskā personāla ar zinātnisko grādu īpatsvars ir nepietiekams, ir ierobežotas iespējas piesaistīt kvalificētu ārvalstu akadēmisko personālu, ir vērojama akadēmiskā personāla “novecošanās” un nepietiekama tā iesaiste tālākizglītībā. Nepieciešams kāpināt zinātniskās darbības intensitāti un nodrošināt ciešāku augstākās izglītības sasaisti ar tautsaimniecību un zinātniskajām institūcijām.

AII ir jāsteno mērķtiecīga politika akadēmiskā personāla pastāvīgai izaugsmei – jaunu pasniedzēju un ārvalstu pasniedzēju piesaistei, esošo pasniedzēju kompetenču paaugstināšanai. Nepietiekamās akadēmiskā personāla svešvalodas zināšanas un ārvalstu akadēmiskā personāla zemais īpatsvars negatīvi ietekmē studiju programmu kvalitāti un starptautisko konkurētspēju, studiju vides atvērtību un mobilitāti. Akadēmiskajam personālam jāpārvalda strauji mainīgās AII vides aktualitātes un tehnoloģiju izmaiņas, kā arī cieši jāsadarbojas ar nozares uzņēmumiem, lai īstenotu kopīgus projektus un regulāri apmainītos ar zināšanām, pieredzi un idejām. Sistēmiskas stažēšanās uzņēmumos (starpnozaru mobilitāte) ieviešana ne vien uzlabotu akadēmiskā personāla spēju efektīvi komunicēt ar ne-akadēmiskās vides pārstāvjiem, bet arī stiprinātu to pētniecisko sadarbību.

8.2.2. SAM mērķis ir stiprināt AII akadēmisko personālu, sekmējot tā atjaunotni un starptautisko konkurētspēju. Projektus var iesniegt augstskolas un koledžas, t.s.k. juridisko personu dibinātas augstskolas. Kopā pieejami 34,3 milj. *euro* investīcijām šādos trīs virzienos:

- 1) finansējums *doktorantiem*¹ akadēmiskā darba veikšanai, tādējādi gatavojot un piesaistot profesionālus jaunos pasniedzējus akadēmiskajam un zinātniskajam darbam AII un veicinot akadēmiskā personāla atjaunotni;
- 2) finansējums *ārvalstu pasniedzēju* rekrutēšanai darbam AII Latvijā, tostarp nodrošinot latviešu valodas apguvi, tādējādi sekmējot augstākās izglītības internacionalizāciju un starptautisko konkurētspēju;
- 3) finansējums *esošā akadēmiskā personāla* kompetenču un prasmju pilnveidei, paredzot iespēju *paaugstināt angļu valodas prasmes, apgūt specializētas mācības, kas attīsta akadēmiskā personāla kompetences sadarbības ar industriju īstenošanai un stažēties uzņēmumos un izglītības iestādēs (attiecināms uz pedagogu studiju programmu pasniedzējiem)*.

Investīcijas akadēmiskā personāla stiprināšanā vērtējamās kontekstā ar AII stratēģisko specializāciju un attīstības stratēģiju, kas tostarp ietver pārvaldības pilnveidi, akadēmiskā personāla attīstības plānu, programmu saturisko konsolidāciju studiju virzienu ietvaros.

Programmai ir sinerģija ar 8.2.1. SAM un 8.2.3. SAM, balstoties uz AII visaptverošu attīstības stratēģiju.

¹ Šeit un turpmāk tekstā ar jēdzienu “doktoranti” tiek saprasti, gan akreditētās doktorantūras programmās studējošie doktoranti, gan zinātniskā grāda pretendenti.

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Šajā nodaļā analizēti dati, kas raksturo akadēmiskā personāla situāciju Latvijā, aptverot statistisko informāciju un salīdzinājumu ar ES vidējiem rādītājiem, kā arī secinājumus no pēdējos gados veiktajiem nacionālajiem un starptautiskajiem augstākās izglītības pētījumiem (AIP izvērtējums², *Eurydice* ziņojums³, Pasaules Bankas pētījums⁴).

1.1. Akadēmiskā personāla situācija Latvijā

Šajā apakšnodaļā ietverts akadēmiskā personāla, t.sk. ārvalstu pasniedzēju un topošo jauno zinātnieku, raksturojums Latvijā. Izmantota statistiskā informācija un secinājumi no veiktiem izvērtējumiem.

1.1.1. Akadēmiskais personāls

Laika periodā no 2010./11. līdz 2015./16. ak. gadam akadēmiskā personāla kopskaita izmaiņas ir bijušas salīdzinoši nelielas (svārstības nepārsniedza 2,5 %). Par ≈5,7 % tā kopskaits ir pieaudzis periodā no 2015./16. līdz 2016./17. ak. gadam (sk. 1. attēlu un 1. pielikuma 1. tabulu). Kopš 2014./15. ak. gada vislielākās izmaiņas ir bijušas LU un RTU, kur attiecīgi akadēmiskā personāla kopskaits palielinājies par 263 un 84 personām. Vislielākais akadēmiskā personāla samazinājums ir bijis SPPA un JVLMA. Lielāko daļu akadēmiskā personāla nodarbina piecas lielākās valsts augstskolas – LU, RTU, LLU, RSU, DU.

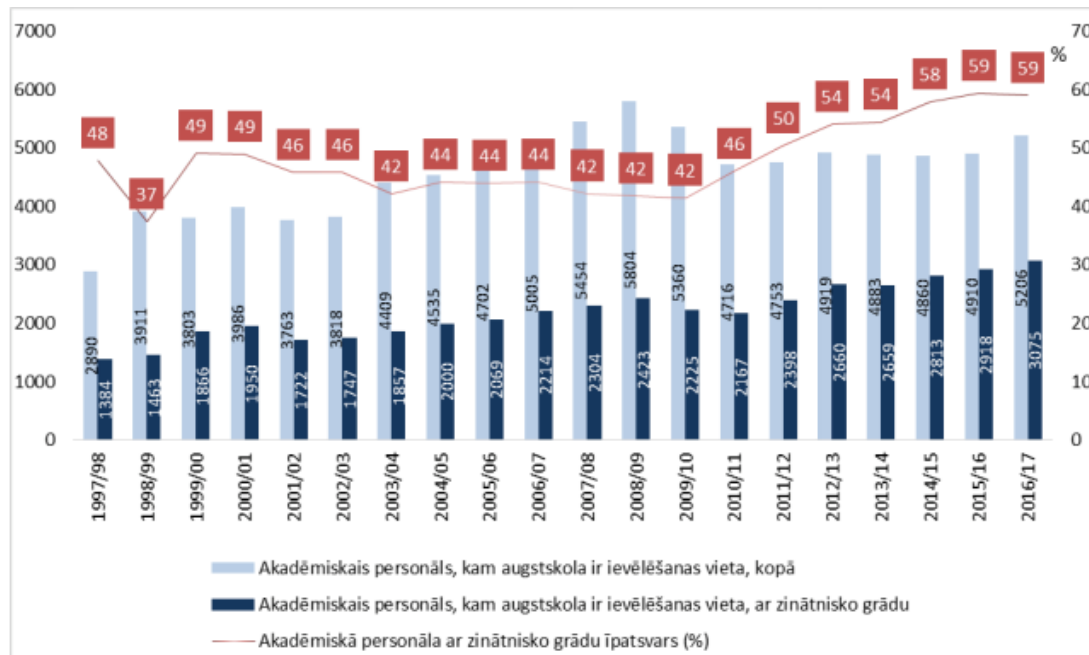
Viens no augstskolu un to akadēmiskā personāla kvalitātes rādītājiem ir akadēmiskā personāla ar doktora zinātnisko grādu īpatsvars. Latvijā kopumā vairāk kā pusei no augstākajā izglītībā pamatdarbā iesaistītā akadēmiskā personāla ir doktora zinātniskais grāds, un pēdējos astoņus gadus tas ir pieaudzis no 42 % līdz 59 %. AIP izvērtējuma eksperti norādījuši uz nepieciešamību palielināt akadēmiskā personāla ar doktora zinātnisko grādu īpatsvaru Viesnīcu un restorāna servisa, Tūrisma un atpūtas organizācijas, kā arī Veselības aprūpes studiju virzienā.

Salīdzinošajā *Eurydice* ziņojumā par akadēmisko personālu analizētas studentu un akadēmiskā personāla skaita attiecības. Secināts, ka dažās valstīs, kas pieredzējušas studentu skaita kritumu 2000.–2015. gadā, attiecīgajā laika posmā ir samazinājies arī akadēmiskā personāla skaits (piem., Bulgārijā, Čehijā, Igaunijā un Somijā), bet Latvijā akadēmiskā personāla skaits pieauga, lai gan studentu skaits samazinājās. Ziņojumā uzsvērts, ka tas, iespējams, skaidrojams ar to, ka personāla skaits dažās izglītības sistēmās nespēj pietiekami ātri pielāgoties studentu skaita izmaiņām un atbilstošas akadēmiskā personāla skaita izmaiņas seko ar lielāku laika nobīdi.

² Augstākās izglītības padome, 2013, *Pārskats par augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšanas rezultātiem un priekšlikumi turpmākai studiju programmu, sagrupētu studiju virzienos, pilnveidei, uzlabošanai, attīstīšanai, konsolidācijai, slēgšanai, resursu efektīvai izmantošanai un finansēšanai no valsts budžeta līdzekļiem*, Rīga (pieejams: http://www.aip.lv/ESF_par_projektu.htm).

³ European Commission/EACEA/Eurydice, 2017, *Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff – 2017. Eurydice Report*, Luxembourg (pieejams: https://webgate.ec.europa.eu/fpfs/mwikis/eurydice/index.php/Publications:Modernisation_of_Higher_Education_in_Europe:_Academic_Staff_%E2%80%93_2017).

⁴ 2016.–2017. gadā sadarbībā ar Pasaules Banku veiktais Latvijas augstskolu iekšējās finansēšanas modeļu un pārvaldības procesu izvērtējums, kura rezultātā tapa 3 ziņojumi (pieejami: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/petijums-augstakas-izglitibas-parvaldibas-efektivizacijai>)

1. att. Akadēmiskā personāla, kam augstskola ir ievēlēšanas vieta, skaita izmaiņas 1997./1998.–2016./2017. akadēmiskajā gadā (Avots: IZM, *Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā.*)

Eurydice ziņojums arī parāda, ka Latvijā 81 % no kopējā akadēmiskā personāla strādā nepilnu slodzi, un tas ir lielākais rādītājs starp apsekotajām valstīm. Tas liecina par akadēmiskā potenciāla un kapacitātes stabilitātes riskiem, akadēmiskās un zinātniskās darbības sadrumstalotību. Lielākā daļa augstskolu akadēmiskā personāla strādā arī citās darba vietās. Rekomendējoši būtu augstskolām nepilnā laikā nodarbinātajiem akadēmiskā darba veicējiem pilnu slodzi nodrošināt ar papildu zinātnisko darbību, bet nepilnā laikā nodarbinātajiem zinātniskajiem darbiniekiem piedāvāt akadēmisku darbu. Tas celtu studiju programmu kvalitāti.

Ilgtermiņa perspektīvā svarīgs rādītājs ir akadēmiskā personāla vecuma struktūra. Salīdzinājumā ar ES vidējiem rādītājiem Latvijā ir būtiski zemāks rādītājs akadēmiskā personāla īpatsvarā vecumā līdz 50 gadiem (Latvijā – 51,4 %, ES vidēji – 63,8 %) (2. attēls)⁵ un attiecīgi kritiski augsts īpatsvars (augstākais no visām ES dalībvalstīm) vecumā virs 65 gadiem (Latvijā – 15,8 %, ES vidēji – 4,5 %) un zems skaits personāla vecumā līdz 35 gadiem (Latvijā – 16,5 %, ES vidēji – 23,5 %). Tas liecina par būtiskām akadēmiskā personāla atjaunotnes problēmām.

2. attēls sadala akadēmiskā personālu vecuma grupās: zem 35 gadiem, no 35 līdz 49 gadiem, no 50 līdz 64 un virs 65 gadiem. Minētā tabula atspoguļo ļoti atšķirīgu sadalījumu starp vecumiem un valstīm, ko daļēji ietekmē valstu atšķirīgās tradīcijas attiecībā uz akadēmisko personālu.

ES vidējais rādītājs vecuma grupai zem 35 gadiem ir 23,5 %, savukārt četrām dalībvalstīm (Grieķijai, Spānijai, Itālijai un Slovēnijai) un Šveicei tas ir mazāks par 10 % no kopējā akadēmiskā personāla skaita. No otras puses, Vācijā, Luksemburgā un Turcijā akadēmiskais personāls minētā vecuma grupā veido nozīmīgu daļu no kopējā personāla skaita (no 40 % līdz 55 %). Vairumā valstu lielākā daļa akadēmiskā personāla ietilpst vecuma grupā no 35 līdz 49 gadiem – šī grupa atkarībā no valsts veido 1/3 līdz 1/2 no kopējā akadēmiskā personāla skaita. Vecuma grupa 50–64 gadi bieži vien ir lielāka, salīdzinot ar grupu zem 35 gadiem, bet mazskaitlīgāka, salīdzinot ar vecuma grupu – 35–49 gadi (atbilst $\approx 2/3$ no visām Eiropas valstīm). Vecuma grupa 50–64 gadi

⁵ European Commission/EACEA/Eurydice, 2017, *Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff – 2017. Eurydice Report*, Luxembourg, p. 22.

ir salīdzinoši liela (40 % un vairāk) tādās valstīs kā Bulgārija, Grieķija, Spānija, Itālija, Slovēnija, Somija un Šveice. Akadēmiskā personāla grupa virs 65 gadiem ir salīdzinoši maza, vidēji ES ap 4,5 %. Vienlaikus piecās valstīs – Bulgārijā, Igaunijā, Itālijā, Latvijā un Slovākijā šī proporcija veido 10 vai vairāk procentus. Visās šajās valstīs ir relatīvi maz akadēmiskā personāla, kas ietilpst vecuma grupā zem 35, kas signalizē par grūtībām akadēmiskā personāla atjaunošanās.

2. att. Akadēmiskā personāla vecuma struktūra Eiropas Savienībā 2015. gadā (Avots: European Commission/EACEA/Eurydice, 2017, *Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff – 2017. Eurydice Report*, Luxembourg, p. 21.)

Akadēmiskā personāla vecuma struktūra dažādās Latvijas AII atšķiras (sk. 1. pielikuma 2. tabulu). No valsts augstskolām viskritiskākā situācija ir LJA (34%), RTU (23%) un LSPA (22%), kur akadēmiskā personāla vecumā virs 64 gadiem proporcija veido 20 % un vairāk. Līdzīga situācija novērojama arī atsevišķās juridisko personu dibinātajās augstskolās, piemēram, BSA (25 %), ETA (22 %), SPPA (20 %). Situācija atsevišķos gadījumos ir kritiska arī valsts un juridisko personu dibinātajās koledžās – RCK (32 %), OMTK (29 %), RTK (23 %), GFK (50 %) un NJK (25 %).

Dati liecina, ka ir arī virkne valsts un privāto augstskolu, kurās nav vai ir salīdzinoši neliels akadēmiskā personāla īpatsvars vecuma grupā virs 64 gadiem. No valsts augstskolām tādas ir: LNAA (0 %), ViA (5 %), BA (6 %) un RTA (7 %), un no juridisko personu dibinātajām augstskolām – RARZI, REA, LA, RTI (visās 0 %), LKrA (5 %) un RJA (6 %). Arī starp valsts un juridisko personu dibinātām koledžām ir koledžas, kurās nav vai ir salīdzinoši neliels akadēmiskā personāla procentuālais sastāvs vecuma grupā virs 64 gadiem: no valsts koledžām – VPK, VRK, SIVA, UCAK, BA UK (visās 0 %) un no juridisko personu dibinātām koledžām – BVK, JK, KVK, VBK, SKK (visās 0 %). Tomēr, ja raugāties uz kopējiem akadēmiskā personāla datiem, tad procentuālais sastāvs, kas ietilpst vecuma grupā virs 64 gadiem, veido 16 %, kas ir salīdzinoši liels rādītājs iepretim Eiropas vidējam rādītājam – 4,5 %.

Akadēmiskā personāla kopējais īpatsvars Latvijas AII vecuma grupā zem 30 gadiem ir 6 %. Starp valsts un juridisko personu dibinātām augstskolām visaugstākie rādītāji ir SPPA (20 %), RJA (17 %), LNAA (13 %), VeA (11 %), kā arī LU (10 %). Attiecībā uz koledžām šie rādītāji ir pieticīgāki – NJK (13 %), SKK (11 %); labākie rādītāji no valsts koledžām ir LU RMK un BA UK, abām pa 9 %. Tomēr jāsecina, ka ir salīdzinoši daudz AII, kurās akadēmiskā personāla vecuma grupā zem 30 vispār nav – LiepU, BA, BSA, TSI, RARZI, LA, RTI, VPK, R1MK, RSU SKMK, RCK, MK, SIVA, UCAK, JAK, DMK, OMTK, LBK, AK, KVK, GFK. Situāciju par kritisku var uzskatīt atsevišķās AII, kur akadēmiskā personāla procentuālais sastāvs zem 35 gadiem

ir salīdzinoši neliels (zem 5 % vai nav vispār) – augstskolas BSA (4 %), LiepU (4 %), BA (2 %), RARZI un LA (abās 0 %) un koledžas RSU SKMK, RCK, LBK, SIVA, UCAK, DMK, GFK (visās 0 %).

Vecuma struktūras problemātika un akadēmiskā personāla novecošanās uzsvēta arī AIP izvērtējumā. Piemēram, eksperti īpaši uzsvēruši nepieciešamību piedāvāt akadēmiskos amatus jauniešiem zinātņu doktoriem studiju virzienos “Lauksaimniecība, mežsaimniecība, zivsaimniecība, veterinārmedicīna un pārtikas higiēna” un “Vadība, administrēšana un nekustamo īpašumu pārvaldība”, kā arī “Ekonomika”.⁶

Akadēmiskā personāla novecošanās problēma ir vistiešākā veidā saistīta ar jauno zinātnieku integrēšanas augstskolās problemātiku – gados jaunā akadēmiskā personāla īpatsvars ir ļoti zems.⁷ Jauno zinātnieku integrācijas problēmas augstākajā izglītībā analizētas AIP izvērtējumā, kas tika veikts 2013. gadā, secinot, ka bez administratīvas iejaukšanās akadēmiskā personāla novecošanas jautājumu atrisināt nebūs iespējams.

Ir virkne apstākļu, kas kavē jauno zinātnieku integrāciju augstskolās – darba slodzes sadrumstalotība, vakanču trūkums un nepietiekoša informācija par to esamību, lēna karjeras izaugsme, kā arī zems atalgojums kā galvenais iemesls. Vienlaikus izvērtējuma ietvaros veiktā aptauja liecināja, ka jauniešiem zinātniekiem ir augsta interese par akadēmisku un pētniecisku darbu, to kā vēlamāko savas nākotnes karjeras virzienu norādīja lielākā daļa respondentu. Liela daļa arī norādīja, ka daudz lielākas izredzes iegūt darbu ir cilvēkiem, kuri nodibinājuši neformālus sakarus ar institūcijas augstāko vadību, ka konkursi uz vakancēm ne vienmēr notiek objektīvi un ir caurspīdīgi.⁸

Kopumā Latvijā vērojamas nepietiekamas akadēmiskā personāla svešvalodu zināšanas un to lietošana mācību procesā, kas negatīvi ietekmē studiju programmu kvalitāti un starptautisko konkurētspēju. Par to gūti secinājumi gan AIP izvērtējumā, kas tika veikts 2013. gadā, gan PB izvērtējumā par augstākās izglītības iestāžu pārvaldību.

1.1.2. Ārvalstu pasniedzēji

Ārvalstu akadēmiskā personāla piesaiste ir svarīga ne tikai augstākās izglītības internacionalizācijai, tā veicina arī studiju kvalitātes pieaugumu un augstākās izglītības studiju vides atbilstību mūsdienās vispārpieņemtiem darbības principiem.

Ārvalstu viespasniedzēji (ārvalstu viesprofesori, viesdocenti, vieslektori) Latvijas augstskolās kopā veido tikai 4 % (244 no 5 981), atpaliekot no nozares plānotā pieauguma apjoma, skatīt 1. pielikuma 3. tabulā “Ārvalstu viespasniedzēji Latvijas augstskolās”.

Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.–2020. gadam rīcības virziens “Pedagogu un akadēmiskā personāla motivācijas un profesionālās kapacitātes paaugstināšana” paredz paaugstināt cilvēkresursu kapacitāti izglītībā, tostarp palielinot ārvalstu mācītspēku ISCED 5. un 6. līmenī skaita īpatsvaru, % no kopējā akadēmiskā personāla skaita, sasniedzot rādītāju 2017. gadā – 5 % un 2020. gadā – 7%.⁹

⁶ AIP ziņojums, Rīga, 2. pielikums, 32. lpp.

⁷ Turpat, 33. lpp.

⁸ Turpat, 33., 36., 37., 41. lpp.

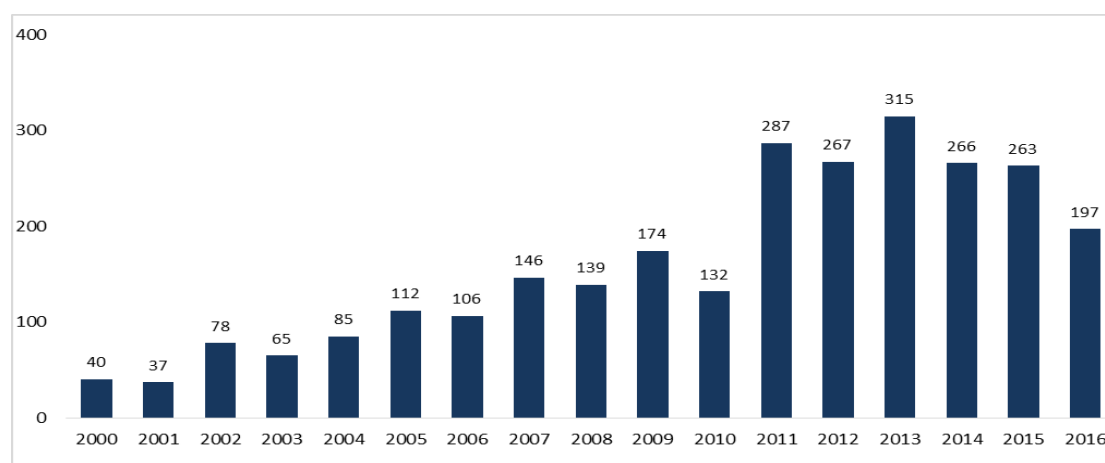
⁹ Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.–2020. gadam (pieejamas: <https://m.likumi.lv/doc.php?id=266406>).

Augstskolu likuma 3. panta septītā daļa¹⁰ nosaka, ka augstskolā vismaz 5 %, rēķinot no akadēmiskā personāla skaita, ir ārvalstu viesprofesori, asociētie viesprofesori, viesdocenti un vieslektori, kas iepriekšējo piecu gadu laikā bija nodarbināti akadēmiskā amatā kādā no akreditētām ES valstu, izņemot Latviju, augstskolām. No 1. pielikuma 3. tabulā “Ārvalstu viespasniedzēji Latvijas augstskolās” apkopotās informācijas redzams, ka ne visas augstskolas uz doto brīdi izpilda Augstskolu likumā noteiktās normas. AII kā galvenos kavējošos iemeslus norāda ierobežotās iespējas piesaistīt kvalificētu ārvalstu akadēmisko personālu, ko kavē obligātās prasības latviešu valodas zināšanām un zema atalgojums AII.

1. pielikuma 3. tabulā “Ārvalstu viespasniedzēji Latvijas augstskolās” redzams, ka vislielākais ārvalstu pasniedzēju skaits starp valsts augstskolām ir LNAA (21 %), BA (18 %) un ViA (16 %), bet viszemākie rādītāji ir LmāA un LKuA, kur nav neviena ārvalstu pasniedzēja. Uzsvērams LU zema rādītājs, kur ārvalstu pasniedzēju kopskaits veido tikai 1 % no kopējā akadēmiskā personāla skaita. Situācija juridisko personu dibinātajās augstskolās ir līdzīga – atsevišķas augstskolas izceļas ar ļoti augstu ārvalstu pasniedzēju skaitu (REA (38 %), LKrA (21 %), RTI (28 %)), savukārt vairākās AII ārvalstu pasniedzēju nav vispār (ISMA, EKA, ETA, RJA, SPPA).

1.1.3. Doktoranti un jaunie zinātņu doktori

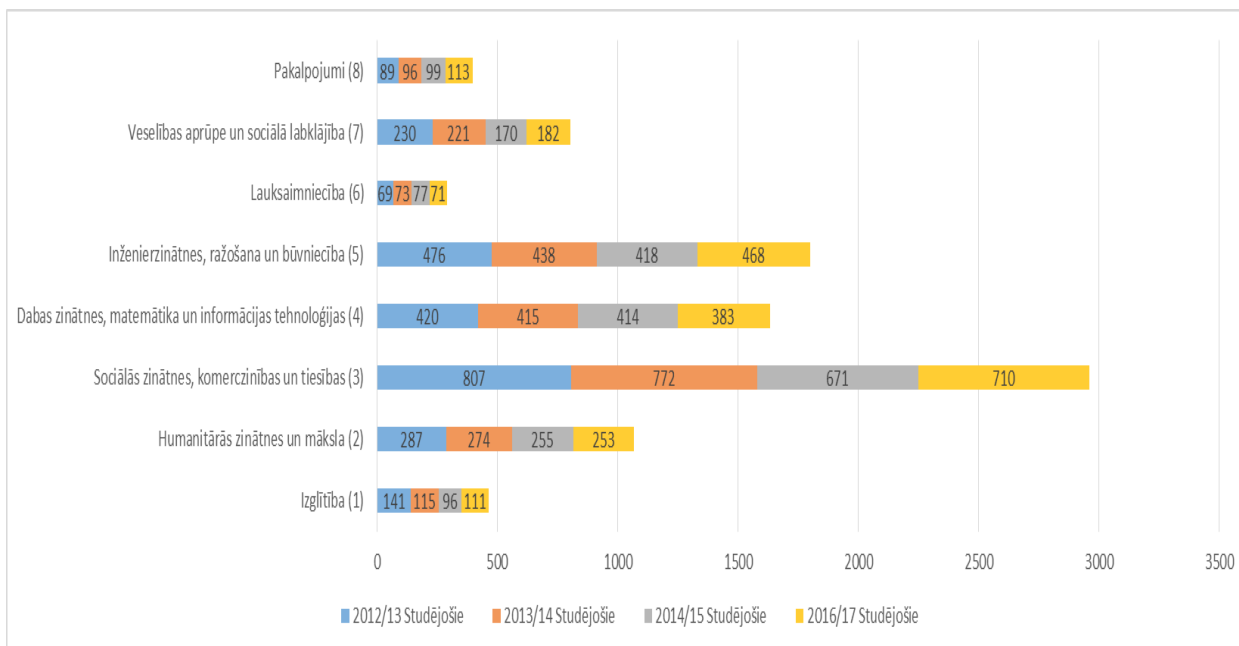
Attēlā Nr. 3 atspoguļota statistika par doktora grādu ieguvušo skaitu periodā no 2000. līdz 2015. gadam. Nozīmīgu ieguldījumu šī rādītāja uzlabošanā periodā no 2011.–2015. gadam ir nodrošinājušas ES struktūrfondu investīcijas plānošanas periodā 2007.–2013. gadam 1.1.2.1.2. apakšaktivitātes „Atbalsts doktora studiju programmu īstenošanai” ietvaros, kas paredzēja finansiālu atbalstu doktorantūras studijām. Tomēr pēc minētās programmas pabeigšanas doktora grādu ieguvušo skaits ir krities.

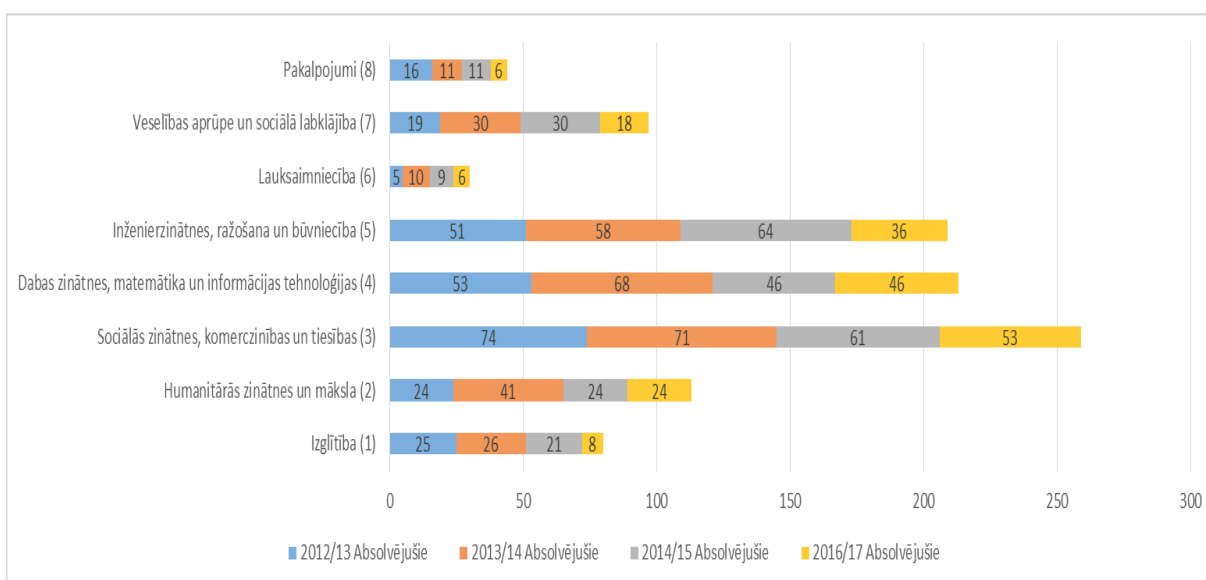
3. att. **Doktora grādu ieguvušo skaits no 2000. līdz 2016. gadam** (Avots: IZM, *Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā*)

Dati par doktorantu un doktora grādu ieguvušo skaitu pa studiju nozarēm uzrāda, ka lielākais doktorantūrā studējušo un doktorantūru pabeigušo skaits ir sociālajās zinātnēs, komercdarbībā un tiesībās. Otra nozare ar augstāko doktorantu skaitu ir inženierzinātnes, ražošana un būvniecība, bet pēc doktora grādu ieguvušo skaita – dabaszinātnes, matemātika un informāciju tehnoloģijas. (4. un 5. attēls).

¹⁰ Augstskolu likums (pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=37967>).

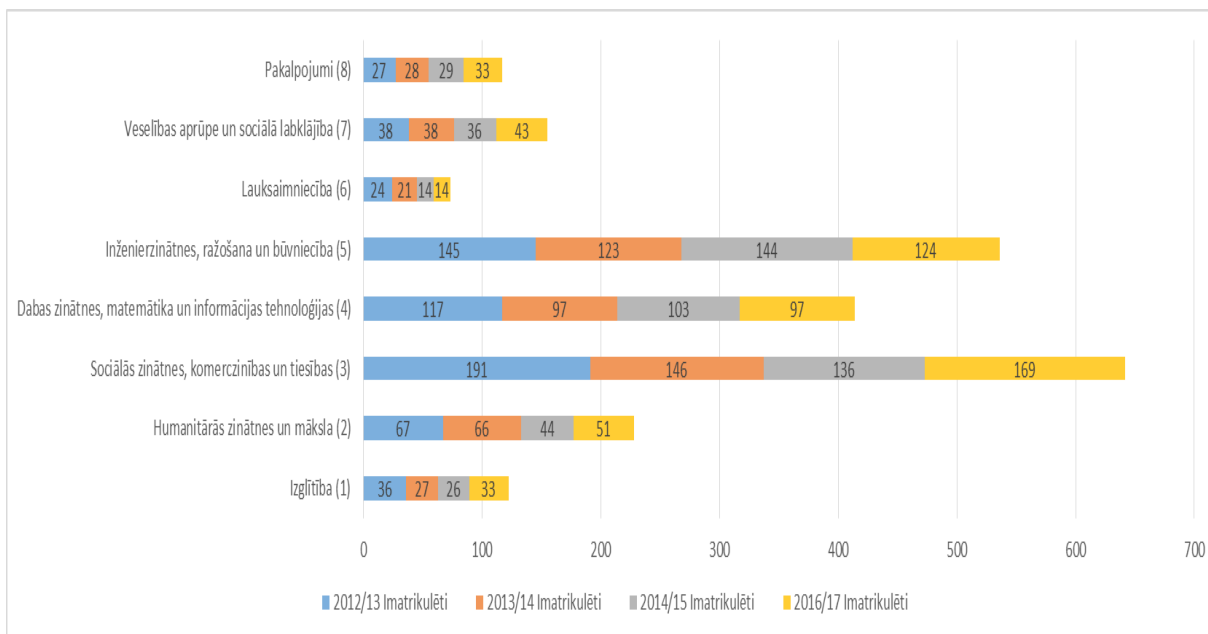
4.att. Doktorantu skaits studiju tematiskajās grupās (no 2012./13. m.g. līdz 2016./17. m.g.) (Avots: IZM dati)

5.att. Doktora grādu ieguvušo personu skaits studiju tematiskajās grupās (no 2012/13. m.g. līdz 2016./17. m.g.) (Avots: IZM dati)

Doktorantu skaita pieaugums vērtējams kā salīdzinoši pakāpenisks, savukārt doktora grādu ieguvušo skaits pēdējos 7 gados ir pieaudzis par aptuveni 46 %.

Dati par uzņemto doktorantu skaitu pa studiju nozarēm uzrāda, ka lielākais doktorantūrā uzņemto personu skaits ir sociālajās zinātnēs, komercdarbībā un tiesībās. Otra nozare ar augstāko doktorantu skaitu ir inženierzinātnēs, ražošanā un būvniecībā. Uzņemto doktorantu skaita pieaugums salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir vērojams pakalpojumos, veselības aprūpē un sociālajā labklājībā, sociālajās zinātnēs, komercdarbībā un tiesībās, humanitārajās zinātnēs un mākslā, kā arī izglītībā.

6. att. **Doktora studiju tematiskajās grupās imatrikulēto personu skaits** (no 2012/13. m.g. līdz 2016./17. m.g.) (Avots: IZM dati)

Detalizētāku analīzi par doktorantiem lūdzu skatīt 1.1.1.2. pasākuma sākotnējā novērtējumā.¹¹

CSP ir veikusi zinātņu doktoru izlases veida apsekojumu, kurā atbildes sniedza 1221 zinātņu doktors vecumā līdz 69 gadiem (ieskaitot); dati apkopoti par 2015. gadu¹². Šādu izlases veida apsekojumu par zinātņu doktoru izglītību, karjeras tālāku attīstību un mobilitāti Latvijā CSP veikusi arī iepriekš – par 2006. un 2009. gada periodiem. Iegūtie dati ir starptautiski salīdzināmi, jo apsekojums tika organizēts arī citās Eiropas valstīs, izmantojot vienotu OECD metodoloģiju.

Apskojuma mērķis: iegūt kvalitatīvus, starptautiski salīdzināmus statistikas datus par zinātņu doktoru kompetences jomām, darba pieredzi, ar karjeru saistīto zinātnisko darbību un starptautisko mobilitāti.

No Latvijas zinātņu doktoru kopuma (3947 vecumā līdz 69 gadiem) aptaujai tika atlasīti 1500, no kuriem 1221 jeb 81,4 % respondentu sniedza atbildes uz aptaujas jautājumiem.

Salīdzinot 2015. un 2009. gada datus, var secināt, ka pēdējo gadu laikā strauji palielinājies zinātņu doktoru īpatsvars Sociālajās zinātnēs (par 7 procentpunktiem), taču Dabaszinātnēs un Inženierzinātnēs un tehnoloģijās tas nedaudz samazinājies (katrā nozaru grupā par 3 procentpunktiem). Kopš 2009. gada strauji pieaudzis arī jauno – līdz 35 gadu vecumam – zinātņu doktoru skaits, tam gandrīz dubultojoties.

37 gadi ir vidējais vecums, kādā tiek iegūts zinātniskais grāds. Vidēji zinātniskā grāda iegūšana respondentiem prasījusi 5,8 gadus.

Visjaunākie zinātniskā grāda ieguvēji ir zinātnes nozaru grupā Inženierzinātne un tehnoloģijas (vidēji 31 gads), savukārt visvairāk gadu ir Lauksaimniecības zinātnes nozaru grupas grāda ieguvējiem (43 gadi).

¹¹ 1.1.1.2. pasākuma sākotnējais novērtējums pieejams interneta vietnē (<http://www.esfondi.izm.gov.lv>).

¹² Apskojums tika īstenots Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.6. SAM “Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu” 8.3.6.1. pasākuma “Dalība starptautiskos pētījumos” projekta pirmās kārtas ietvaros; *Zinātņu doktori 2015. gadā. Informatīvais apskats* pieejams <http://izm.gov.lv/lv/es-strukturfondi/izm-istenojamie-projekti/projekts-daliba-starptautiskos-izglitiba-petijumos/oecd-petijumi>.

Pārsvārā zinātņu doktori ir nodarbināti augstākās izglītības sektorā (60 %), mazāk – valsts sektorā (20 %) un privātajā sektorā (16 %). Salīdzinot ar 2009. gada datiem, ir samazinājies (par 2,6 procentpunktiem) ekonomiski neaktīvo vai darba meklētāju īpatsvars: 2015. gadā vidēji 8,3 % no visiem zinātņu doktoriem nebija nodarbināti.

Gandrīz puse (46 %) zinātņu doktoru norāda, ka viņu pamatdarbs ir cieši saistīts ar nozaru grupu, kurā zinātniskais grāds iegūts. 29 % dabaszinātņu doktoru norāda, ka viņu pamatdarbs nav saistīts ar nozari, kurā iegūts zinātniskais grāds.

94 % zinātņu doktoru norādījuši, ka ir ļoti vai daļēji apmierināti ar uzticētās atbildības līmeni pamatdarbā. Retāk zinātņu doktori ir apmierināti ar algas apmēru (69 %) un papildu labumiem (apdrošināšana, dienesta auto u.c.), ko nodrošina pamatdarbs (59 %).

Analizējot datus par starptautisko mobilitāti, var secināt, ka tikai 6,6 % zinātņu doktoru ir tādi, kuri pēdējo desmit gadu laikā atgriezušies vai ieradušies Latvijā no kādas citas valsts. Divi visbiežāk minētie atgriešanās vai atbraukšanas iemesli ir ekonomiskie vai ar nodarbinātību saistīti faktori (54 %) un ar pētniecību saistītie faktori (34 %).

1.2. Pētījumi par augstāko izglītību

Pēdējo gadu laikā ir veikti vairāki pētījumi par augstāko izglītību gan Eiropas kontekstā, gan šaurāki pētījumi par situāciju Latvijā. Šīs sadaļas ietvaros tiks aplūkoti trīs pētījumi, no kuriem vienā ir analizēta situācija augstākajā izglītībā Eiropas kontekstā, kā arī divi pētījumi, kuros analizēta situācija Latvijas kontekstā.

1.2.1. *Eurydice* ziņojums par akadēmisko personālu Eiropā 2017¹³

Eurydice ziņojums ir pirmais pārskats par AII akadēmiskā personāla situāciju 35 Eiropas valstīs. *Eurydice* ziņojumā pievērsta uzmanību akadēmiskā personāla kvalifikācijas prasībām, atlases procesam, nodarbinātības un darba apstākļiem AII, ārējās kvalitātes nodrošināšanas pasākumu ietekmei, kā arī aplūktas augstākā līmeņa internacionalizācijas stratēģijas. Tāpat tajā sniegts pārskats par pētījumā ietverto valstu akadēmiskā personāla kategoriju galvenajām iezīmēm.¹⁴

Eurydice ziņojumā galvenie secinājumi, kurus svarīgi ņemt vērā 8.2.2. SAM projektu īstenošanā:

- AII parasti ir atbildīgas par savu cilvēkresursu politiku, un tikai atsevišķi cilvēkresursu politikas aspekti tiek noteikti nacionālo normatīvo aktu līmenī;
- doktorantiem, kas plāno turpināt savu akadēmisko karjeru, ne vienmēr tiek piedāvātas apmācības, kas sekmētu viņu pedagoģisko spēju izkopšanu. Tikai atsevišķās valstīs likumdošana par obligātu doktora studiju programmas elementu uzskata pedagoģiskā darba pieredzi;
- Eiropā gandrīz nav nevienas plaša mēroga tālākās profesionālās attīstības programmas, kas sniegtu akadēmiskajam personālam iespēju uzlabot savas pedagoģiskā darba spējas, vairumā gadījumu iniciatīva šajā jomā nāk no individuālām atsevišķu AII aktivitātēm;

¹³ European Commission/EACEA/Eurydice, 2017, *Modernisation of Higher Education in Europe: Academic Staff – 2017. Eurydice Report*, Luxembourg (pieejams:

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Publications:Modernisation_of_Higher_Education_in_Europe:_Academic_Staff_%E2%80%93_2017).

¹⁴ Turpat, 123. lpp.

- akadēmiskā personāla pedagoģiskā darba slodze parasti tiek noteikta atbilstoši akadēmiskā personāla kategorijai, paredzot lielāku slodzi jaunākajam un vidējā līmeņa akadēmiskajam personālam, kā arī viespasniedzējiem, savukārt mazāku – vadošā (seniora) līmeņa akadēmiskam personālam;
- vairums Eiropas augstākās izglītības sistēmu ir definējušas stratēģiskos mērķus augstākās izglītības internacionalizācijai. Lai gan akadēmiskais personāls ir primāri atbildīgs par noteikto mērķu sasniegšanu, par to tiek runāts tikai mobilitātes kontekstā. Skaitliski mērķi akadēmiskā personāla mobilitātei tiek noteikti reti (Latvijas gadījumā mērķi ir noteikti ārvalstu pasniedzēju skaita proporcijai pret kopējo akadēmiskā personāla skaitu, kā arī starptautisku kopīgu programmu izstrādei);
- lai gan lielākajam vairumam valstu ir akadēmiskā personāla mobilitātes plūsmas monitoringa sistēma, tā balstās uz dažādām mobilitātes definīcijām, vai aprobežojas ar *Erasmus+* programmas ietvaros piedāvāto, vai arī izdala cita veida mobilitātes, kas atšķiras pēc mērķa un ilguma;
- lai arī gandrīz pusei no *Eurydice* ziņojumā aplūkotajām valstīm ir centralizēts atbalsts starptautisku kopīgu programmu izveidei un mācībām angļu valodā AII, stimuli akadēmiskam personālam tiešsaistes kursu *MOOC* izveidei nav izplatīti.

Par Latviju *Eurydice* ziņojumā ietverti šādi galvenie secinājumi:

1. 2000.–2015. gadā Latvijā akadēmiskā personāla skaits pieauga, lai gan studentu skaits samazinājās.

Citās valstīs, kas pieredzējušas studentu skaita kritumu 2000.–2015. gadā, attiecīgajā laika posmā ir samazinājies arī akadēmiskā personāla skaits (piemēram, Bulgārijā, Čehijā, Igaunijā un Somijā). Latvijā studentu skaits samazinājās par 6 %, akadēmiskā personāla skaits pieauga par 31 %.

2. Latvijā 81 % no kopējā akadēmiskā personāla strādā nepilnu slodzi. Tas ir lielākais rādītājs starp apsekotajām valstīm.
3. Latvijā ir vērojama personāla novecošanās un grūtības akadēmiskā personāla paaudžu nomaiņas procesā.

Vidēji ES valstīs kopā tikai 4,5 % no akadēmiskā personāla ir 65 gadu vecumā vai vecāki, taču piecās valstīs – Bulgārijā, Igaunijā, Itālijā, Latvijā un Slovākijā – šīs vecuma grupas personāls veido 10 % un vairāk (Latvijā – 15,8 %). Šajās valstīs ir novērojams arī salīdzinoši zems rādītājs akadēmiskajam personālam vecuma grupā zem 35 gadiem.

4. Latvijā ir visaugstākā sieviešu proporcija – 55,7 % akadēmiskā personāla vidū. ES: sievietes – akadēmiskais personāls ir 40 %.

5. Latvija un Slovākija ir vienīgās valstis, kas akadēmiskajam personālam piedāvā tikai terminētos 6 gadu darba līgumus. Lai līgumu atjaunotu, akadēmiskais personāls iziet ievēlēšanas procesu.

Pārējās Eiropas valstīs tiek slēgti gan beztermiņa, gan noteiktā laika līgumi.

6. Latvija ir iestrādājusi konkrētus mobilitātes rezultātus (cipariskos) Augstskolu likumā un Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam.

Vēl to ir izdarījušas Francija, Lietuva, Slovēnija. Latvija ir definējusi:

- vismaz 5 % no augstskolas personāla ir jābūt viesprofesoriem,
- ārzemju akadēmiskā personāla daļa jāpalielina no 0,5 % (bāze 2012. gadā) līdz 2 % 2017. gadā un virs 5 % 2020. gadā.

1.2.2. AIP studiju programmu kvalitātes izvērtējums 2013¹⁵

Augstākās izglītības padome ESF finansētā projekta “Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai” ietvaros no 2011. gada 9. maija līdz 2013. gada 30. aprīlim izstrādāja izvērtējumu “Pārskats par augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšanas rezultātiem un priekšlikumi turpmākai studiju programmu, sagrupētu studiju virzienos, pilnveidei, uzlabošanai, attīstīšanai, konsolidācijai, slēgšanai, resursu efektīvai izmantošanai un finansēšanai no valsts budžeta līdzekļiem”.

AIP izvērtējumā analizēta citu valstu pieredze augstākās izglītības reformu īstenošanā, sniegti secinājumi un ieteikumi augstākās izglītības reformu veikšanai Latvijā. Pamatojoties uz AIP izstrādāto metodiku, apkopoti starptautisko ekspertu darba rezultāti, veikta stipro un vājo pušu, iespēju un draudu analīze un apkopoti secinājumi, kas radušies, starptautiskajiem ekspertiem vērtējot studiju programmu kvalitāti, pieejamos resursus, sadarbību un ilgtspēju.

Izvērtējumā sniegti priekšlikumi augstākās izglītības studiju programmu tālākai attīstībai gan kopumā par visām studiju programmām valstī, gan par atsevišķiem studiju virzieniem, kā arī atspoguļoti ekspertu izstrādātie priekšlikumi augstākās izglītības uzlabošanai, efektīvai resursu izmantošanai un sadarbībai ar pašvaldībām.

AIP izvērtējuma galvenie secinājumi, kuriem ir nozīme 8.2.2. SAM kontekstā:

- ekspertu ziņojumos norādīts, ka Latvijas augstākās izglītības stiprās puses ir cilvēkresursi (motivēti studenti un pasniedzēji), laba infrastruktūra (tai skaitā IT aprīkojums un pielietojums), studiju programmu atbilstība darba tirgus prasībām un specializācija; savukārt vājās puses ir nepietiekama sadarbība nacionālajā un starptautiskā līmenī, studiju virzienu pārklāšanās, nepietiekams svešvalodu lietojums un augstākai izglītībai pieejamais finansējums;
- akadēmiskā personāla zinātniskā kvalitāte nav pietiekama salīdzinājumā ar ES attīstītāko valstu standartiem. Akadēmiskā personāla izstrādāto zinātnisko pētījumu rezultāti daudzos gadījumos netiek publicēti starptautiskos zinātniskos žurnālos, kas ievietoti zinātniskajās datu bāzēs. Tas ievērojami pazemina Latvijas augstskolu vietu starptautiskajos reitingos. Finansējuma trūkuma dēļ nepietiekami aktīva ir mācībspēku dalība starptautiskajās zinātniskajās konferencēs;
- daļai AII nav izstrādāti akadēmiskā personāla kvalifikācijas paaugstināšanas plāni, tās nenodrošina regulāru akadēmiskā personāla kvalifikācijas pilnveidi, tai skaitā, svešvalodu lietošanas prasmju paaugstināšanu;
- akadēmiskajam personālam ir nepietiekamas svešvalodu zināšanas, kas negatīvi ietekmē studiju programmu kvalitāti, it īpaši augstākās izglītības internacionalizācijas kontekstā;
- augstskolās pārāk maz noslēguma darbu tiek īstenoti angļu valodā;
- nepietiekama uzmanība tiek pievērsta studiju programmu starpdisciplināritātei. Nepieciešams veicināt studiju kursu savstarpējo integrāciju, izpratni par tajos izmantojamajām pētniecības metodēm un to sintēzi;
- atsevišķās AII studiju programmās ir konstatētas nepilnības kvalitātes novērtēšanas sistēmā, tostarp neregulāra atgriezeniskā saite starp ieinteresētajām pusēm;

¹⁵ Augstākā izglītības padome, 2013, *Pārskats par augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšanas rezultātiem un priekšlikumi turpmākai studiju programmu, sagrupētu studiju virzienos, pilnveidei, uzlabošanai, attīstīšanai, konsolidācijai, slēgšanai, resursu efektīvai izmantošanai un finansēšanai no valsts budžeta līdzekļiem*, Rīga (pieejams: http://www.aip.lv/ESF_par_projektu.htm).

- akadēmiskais un administratīvais personāls noveco. Personāla atjaunošanas problēma saistīta ar zemo atalgojumu, jauno zinātnieku nevēlēšanos iesaistīties akadēmiskā darbā, kā arī informācijas trūkumu par vakancēm uz akadēmisko amatu.

1.2.3. AII iekšējās finansēšanas un pārvaldības izvērtējums sadarbībā ar Pasaules Banku

2016. gadā tika uzsākts otrais augstākās izglītības pētījums sadarbībā ar Pasaules Banku.¹⁶ Kopējais pētījuma īstenošanas ilgums ir 24 mēneši, to veido divi posmi. Pirmais vērsts uz Latvijas AII iekšējās pārvaldības, savukārt – otrais uz cilvēkresursu politikas izvērtēšanu.¹⁷

2017. gada pavasarī noslēdzās pētījuma pirmais posms. Tajā Pasaules Bankas eksperti, ņemot vērā IZM īstenotās politikas nostādnes, kritērijus¹⁸, kas tika izstrādāti Latvijas augstākās izglītības finansēšanas modeļa novērtēšanai 2014. gadā¹⁹, kā arī starptautisko pieredzi un labo praksi, izstrādāja divas prasību kopas – vienu attiecībā uz labiem iekšējās finansēšanas modeļiem, otru – labiem iekšējās pārvaldības pasākumiem. Prasību kopas ir izklāstītas ziņojumā „Starptautiskās tendences un labā prakse augstākās izglītības iekšējā finansēšanā un pārvaldībā”.²⁰ Turpmākajā pētījuma gaitā, balstoties uz iepriekš noteiktajām prasībām, eksperti analizēja septiņu valsts AII iekšējās finansēšanas modeļu un iekšējās pārvaldības pasākumu faktisko stāvokli (status quo). Šīs analīzes rezultāti izklāstīti ziņojumā “Latvijas augstākās izglītības iestāžu iekšējā finansēšana un pārvaldība: ziņojums par faktisko stāvokli”. Pētījuma pirmā posma noslēgumā eksperti sagatavoja ieteikumus Latvijas AII to iekšējās finansēšanas modeļu un iekšējās pārvaldības pasākumu pilnveidošanai, kā arī ieteikumus Latvijas valdībai nozares finansēšanas reformu sekmīgas īstenošanas turpināšanai un izglītības kvalitātes paaugstināšanai. Ieteikumi apkopoti ziņojumā “Latvijas augstākās izglītības iestāžu iekšējā finansēšana un pārvaldība: ieteikumi”.

Otrā pētījuma pirmā posma secinājumi, kas ir nozīmīgi 8.2.2. SAM kontekstā:

Nr. p.k.	Pasaules bankas secinājumi	8.2.2. SAM
1.	<ul style="list-style-type: none"> • pārvaldības iekšējos noteikumus var uzskatīt par pamatu ikvienas AII iekšējās koordinācijas spējai un stratēģiskajai attīstībai. Svarīgākās norises šajā jomā rosināja 	<p>Nemts vērā 2.5. kritērijs Projekta iesniegumā raksturots projektā plānoto darbību ieguldījums akadēmiskā personāla attīstības pasākumu plānā</p>

¹⁶ Detalizēta informācija par augstākās izglītības pārvaldības pētījumu sadarbībā ar Pasaules Banku pieejami: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/petijums-augstakas-izglitibas-parvaldibas-efektivizacijai>.

¹⁷ Pētījums tiek veikts ar Eiropas Sociālā fonda finansējuma atbalstu IZM īstenotās darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.3.6. SAM “Ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu” 8.3.6.1. pasākuma “Dalība starptautiskos pētījumos” projektā.

¹⁸ Skat. *Pasaules Bankas pētījuma 1. ziņojums – Latvijas augstākās izglītības finansēšanas modeļa stipro un vājo pušu izvērtējums (2014)*, 50.–51. lpp. (pieejams: <http://izm.gov.lv/lv/publikacijas-un-statistika/petijumi>).

¹⁹ 2015. gadā, pamatojoties uz Pasaules Bankas rekomendācijām, kas tika saņemtas pirmā augstākās izglītības pētījuma rezultātā, tika ieviests jauns, *trīs pīlāru* augstākās izglītības finansēšanas modelis, ko nodalīti veido: finansējums pamatdarbībai jeb bāzes finansējums, snieguma finansējums un attīstības finansējums, un kas tuvína Latvijas valsts augstākās izglītības finansēšanas modeli Eiropas paraugpraksi.

²⁰ Visi pētījuma pirmā posma rezultātā tapušie Pasaules Bankas ziņojumi angļu valodā un to tulkojumi latviešu valodā ir publiskoti ministrijas mājaslapā: <http://www.izm.gov.lv/lv/izglitiba/augstaka-izglitiba/petijums-augstakas-izglitibas-parvaldibas-efektivizacijai>.

	izmaiņas pieejā augstākās izglītības sistēmas pārvaldībai, proti, pāreja uz netiešākām formām augstākās izglītības sistēmu vadībā. Šī pieeja koncentrējas uz AII autonomiju, ko nosaka stimulu mehānismi, kas virza iestādes uz politikas mērķu īstenošanu, kā arī pastiprinātas pārskatatbildības un kvalitātes nodrošināšanas mehānismi;	paredzētos personāla attīstības un piesaistes pasākumos projekta īstenošanas laikā un ilgtermiņā.
2.	<ul style="list-style-type: none"> AII arvien plašāk iesaistās savas turpmākās attīstības virzienu noteikšanā. Par galveno instrumentu šā mērķa sasniegšanai ir kļuvušas institucionālās stratēģijas un rīcības plāni, kuros ir nepieciešama noteikta skaidrības un precizitātes pakāpe, lai tie varētu pienācīgi pildīt savas funkcijas. Īpaši svarīgi ir kļuvusi paaugstināt stratēģiju un to ietekmes vispārīgo kvalitāti, uzlabot stratēģiju veidošanas procesus, kas ietver iestāžu stipro un vājo pušu un to saiknes ar institucionālo vidi rūpīgu analīzi, kā arī sekmēt iekšējo ieinteresēto personu iesaisti. Papildus tam arvien lielāka uzmanība tiek pievērsta stratēģiju īstenošanas procesu un gaitas uzraudzības nozīmei. Iestādes ir iesaistījušās arī iekšējās pārvaldības sistēmas atbilstības paredzētajiem mērķiem palielināšanā, it īpaši attiecībā uz stratēģiskās attīstības spējām. 	<p>Ņemts vērā</p> <p>3.1.2. kritērijs</p> <p>Projekts atbilst augstākās izglītības institūcijas (turpmāk – AII) attīstības stratēģijā noteiktajam pētniecības virzieniem, studiju programmu attīstības plānam un cilvēkresursu attīstības plānam, un stiprina AII internacionalizāciju un studiju programmu īstenošanas kvalitāti un starptautisko konkurētspēju, tostarp vērsts uz esošā akadēmiskā personāla spēju maksimālu realizāciju.</p>

No veiktajiem pētījumiem secināms, ka situācija Latvijā augstākās izglītības jomā nav teicama, līdz ar to ir nepieciešams pievērst pastiprinātu uzmanību un sniegt atbalstu esošās situācijas uzlabošanai.

Kā norādīts Pasaules Bankas pētījumā, ir jāveic izmaiņas augstākās izglītības sistēmas pārvaldības jomā, nodrošinot AII autonomiju un nosakot stimulu sistēmu AII politisko mērķu, kas definēti AII stratēģijās un rīcības plānos, sasniegšanai, kas ietvar arī ārvalstu akadēmiskā personāla piesaisti, akadēmiskā personāla atjaunošanu un pilnveidi.

Papildus norādām, ka Pasaules bankas ziņojumam par faktisko akadēmiskās karjeras politikas stāvokli Latvijā (*status quo*) un rekomendāciju ziņojuma nodevums ir plānots 2018.gada maijā, līdz ar to sākotnējā novērtējumā nav iespējams iekļaut informāciju par Pasaules bankas rekomendāciju novērtējumu 8.2.2. SAM ietvaros.

Kā apstiprina apkopotie statistikas dati un *Eurydice* ziņojums, internacionalizācijas pasākumi ir nepietiekamā skaitā un formāli, tie nesniedz ieguldījumu kopējo valsts stratēģisko mērķu sasniegšanā. Tāpat *Eurydice* ziņojums un AIP izvērtējums apliecina, ka akadēmiskā personāla profesionālo kompetenču trūkums, tai skaitā svešvalodu, ir par pamatu zemai studiju programmu kvalitātei un

internacionalizācijas pasākumu zemajam skaitam, tai skaitā starptautisko kopīgo studiju programmu izstrādei.

Pozitīvi vērtējams fakts, ka arvien vairāk studentu iestājas doktorantūras studiju programmās. AII pienākums ir rūpēties par doktorantu iesaisti pedagoģiskajā darbā, tādējādi ļaujot tiem attīstīt nepieciešamās pedagoģiskās prasmes un ilgtermiņā veidoties par tādu akadēmisko personālu, kuram ir visas nepieciešamās kvalitātes, lai nodrošinātu augstvērtīgu starptautiski pieprasītu studiju programmu klāstu un kvalitāti.

2. APRAKSTS UN ANALĪZE PAR LĪDZVĒRTĪGIEM PRAKSES PIEMĒRIEM UN TO IEVIEŠANAS MEHĀNISMIEM

Šajā nodaļā sniegts ieskats līdz šim Latvijā īstenotos projektos, kuru mērķis vērsts uz akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveidi un ārvalstu pasniedzēju piesaisti darbam Latvijas AII.

2.1. Mācību mobilitāte augstākās izglītības iestāžu personālam *ERASMUS+* programmas ietvaros

“Erasmus+” ir ES programma izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomās laikposmā no 2014. līdz 2020. gadam.²¹ Tā aizstāj vairākas līdz 2014. gadam esošās ES programmas, aptverot visas izglītības jomas: mūzikā izglītības programmu — *Erasmus* (augstākā izglītība), *Leonardo da Vinci* (arodizglītība), *Comenius* (skolas izglītība), *Grundtvig* (pieaugušo izglītība), “Jaunatne darbībā” un piecas starptautiskās programmas (*Erasmus Mundus*, *Tempus*, *Alfa*, *EduLink* un programma sadarbībai ar rūpnieciski attīstītajām valstīm). Pirmo reizi *Erasmus+* piedāvās ES atbalstu sporta jomā, jo īpaši tautas sporta jomā. *Erasmus+* var sniegt būtisku ieguldījumu, lai palīdzētu pārvaldīt sociālekonomiskās pārmaiņas, atrisināt būtiskākās problēmas, kas Eiropai radīsies līdz nākamās desmitgades beigām, un atbalstīt Eiropas politiku dienaskārtību īstenošanu, kas vērsta uz izaugsmi, darbavietu radīšanu, taisnīgumu un sociālo iekļaušanu.

Programma atbalsta darbības, sadarbību un rīkus atbilstoši mērķiem, kas noteikti stratēģijā “Eiropa 2020” un tādās tās pamatiniciatīvās kā “Jaunatne kustībā” un Jaunu prasmju un darba vietu programma. Programma arī veicina to mērķu sasniegšanu, kuri noteikti stratēģiskajā sistēmā Eiropas sadarbībai izglītības un mācību jomā un Eiropas jaunatnes stratēģijā ar atvērto koordinācijas metožu starpniecību.

Valsts izglītības attīstības aģentūra nodrošina *Erasmus+* programmas Nacionālās aģentūras funkciju izpildi.

Jau kopš 2014. gada Latvija piedalās *Erasmus+* programmas 1. Pamatdarbībā – mācību apguvēju un personāla mobilitātei. *ERASMUS+* programma atbalsta 1) **Docēšanu** – AII docētāji un augstskolas uzaicināti vieslektori no uzņēmumiem dodas uz kādu no ārvalstu sadarbības augstskolām vai 2) **Personāla mācības** – AII personāla profesionālā pilnveide, nodrošinot dalību: a) mācībās, b) darba vērošanā ārvalstu sadarbības augstskolā vai citā atbilstošā organizācijā.

Mācību mobilitātes mērķi ir:

- dot iespēju AII personālam gūt zināšanas un konkrētas prasmes, mācoties no ārvalstu partneru pieredzes un labās prakses, kā arī uzlabot praktiskās iemaņas, kas nepieciešamas pašreizējā darbā un profesionālajā attīstībā;
- iedrošināt AII paplašināt un uzlabot piedāvāto studiju kursu klāstu un saturu;
- ļaut studentiem, kuriem nav iespējas piedalīties mobilitātes programmā, gūt labumu no zināšanām un pieredzes, ko sniedz citu Eiropas valstu augstskolu akadēmiskais personāls un ārvalstu vieslektori no uzņēmumiem;
- veicināt zināšanu un pedagoģisko metožu pieredzes apmaiņu starp Eiropas valstu AII;

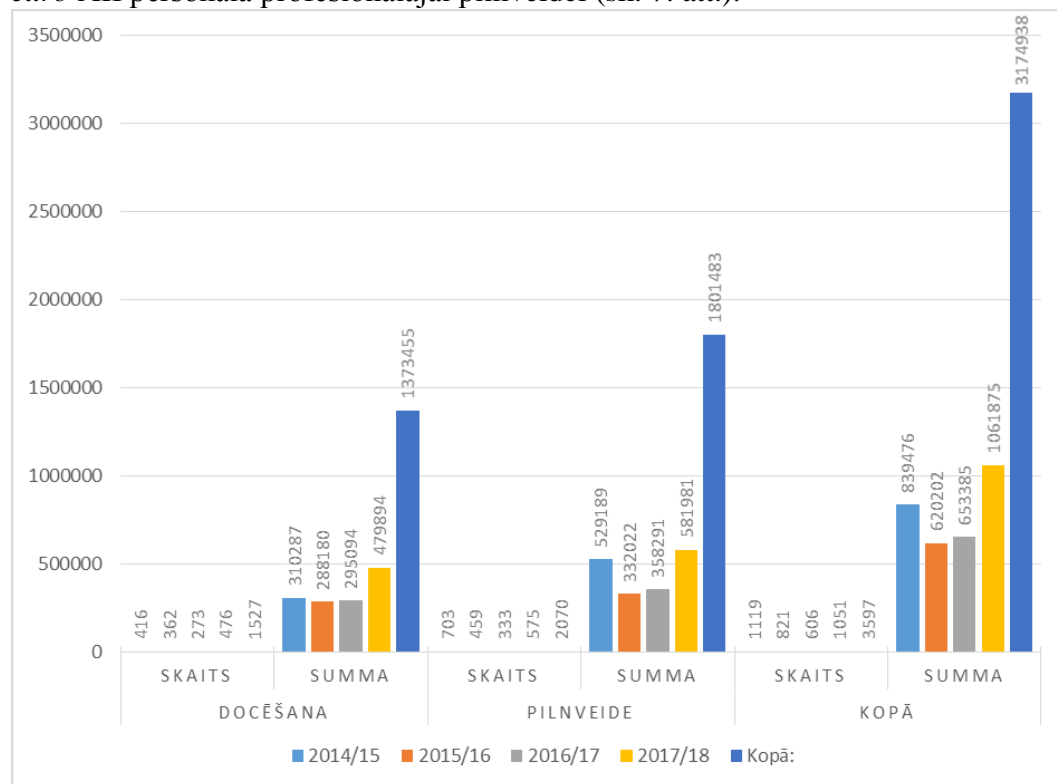
²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1288/2013, ar ko izveido Savienības programmu izglītības, apmācības, jaunatnes un sporta jomā “Erasmus”

- radīt saikni starp augstskolām un uzņēmumiem;
- palīdzēt attīstīt sadarbību starp augstskolām un uzņēmumiem;
- motivēt studentus un personālu iesaistīties mobilitātē un palīdzēt sagatavoties mobilitātes periodam.

Mobilitātes brauciena minimālais ilgums ir 2 dienas (neieskaitot ceļošanas dienas), maksimālais ilgums – 2 mēneši (neieskaitot ceļošanas dienas). Docēšanas aktivitātes laikā īstenojamas vismaz 8 lekciju akadēmiskās stundas nedēļā (vai īsākā periodā). Finansējumu piešķirt a) uzturēšanās izdevumiem, b) ceļa izdevumiem, c) administratīvajiem izdevumiem. EK ir noteikusi finansējuma aprēķināšanas principus, kas aprakstīti *Erasmus+* programmas vadlīnijās.

Laika posmā no 2014. līdz 2017. gadam *Erasmus+* programmas 1. Pamatdarbībā – mācību apguvēju un personāla mobilitātei – ir iesaistījušies vai plāno iesaistīties AII personāls – kopumā 3 597 personas, no kurām 1 527 saņēmušas atbalstu docēšanai kādā no ārvalstu sadarbības augstskolām un 2070 saņēmušas atbalstu AII personāla profesionālai pilnveidei.

Minēto darbību īstenošanai investētais/plānotais finansējums veido nepilnus 3,2 milj. *euro*, no kuriem nepilni 1,3 milj. *euro* paredzēti docēšanas atbalstam un 1,8 milj. *euro* AII personālā profesionālajai pilnveidei (sk. 7. att.).

7. att. *Erasmus+* programmā iesaistīto personu skaits un finansējums sadalījumā pēc mobilitātes veida pa gadiem (no 2014/15. m.g. līdz 2017./18. m.g.) (Avots: VIAA dati)

Analizējot datus sadalījumā pa gadiem, lielākais finansējums *Erasmus+* programmas ietvaros plānots 2017./18. ak. gadā, veidojot nepilnu 1,1 milj. *euro* AII personālam docēšanas veikšanai un profesionālajai pilnveidei. 2014./15. ak. gadā 1. Pamatdarbībā kopā bija iesaistītas 1 119 personas, turpretī zemākie rādītāji ir 2016./17. ak. gadā, kad programmā iesaistījās tikai 606 AII personāla.

Erasmus+ dati AII kontekstā (sk. 1. pielikuma 4. tabulu “Informācija par *Erasmus+* projektā iesaistītām AII”) parāda, ka pēc piesaistītā finansējuma apjoma dominē Latvijas lielākās AII. Kopumā *Erasmus+* programmas sniegtās iespējas mācību apguvēju un personāla mobilitātei ir izmantojušas 53 AII, no kurām 22 ir koledžas.

Lielākais skaits AII personāla, kas ir bijis vai plāno iesaistīties docēšanā kādā no ārvalstu sadarbības augstskolām ir LLU, kas iesaistījusi 142 AII personāla pārstāvjus ar kopējo finansējumu 131 470 *euro*. LLU seko RTU ar 119 pārstāvjiem un finansējumu 107 575 *euro* un DU ar 116 pārstāvjiem un finansējumu 111 709 *euro*. Vislielāko AII personāla skaitu profesionālai pilnveidei *Erasmus+* programmas ietvaros ir iesaistījusi RTU – 269 ar finansējumu 262 630 *euro*. RTU seko LMāA ar 201 personālu un 185 824 *euro* finansējumu, DU ar 160 un 137 751 *euro* finansējumu. Vērtējot kopējos cilvēkresursu iesaistes apjomus un investēto finansējumu, visaktīvākās AII *Erasmus+* programmas ietvaros ir RTU, LLU, LMāA, DU un JVLMA, kas iesaistījušas vairāk nekā 200 reizes savu AII personālu *Erasmus+* programmā.

2.2. Latvijas - Šveices sadarbības programma augstākajā izglītībā un zinātnē

2015. gadā noslēdzās Latvijas – Šveices sadarbības programma augstākajā izglītībā un zinātnē, kas 27 doktorantiem un jauniešiem zinātniekiem sniedza iespēju veikt pētījumus Šveicē. Augstskolās un zinātniskajās institūcijās īstenoti 90 projekti, daloties pieredzē un rīkojot Šveices pētnieku lekcijas Latvijā. Latvijas – Šveices sadarbības programmas ietvaros sniegts atbalsts reģioniem, vides jomai, skolām un jauniešiem, zinātnē – stipendiju veidā, pētniecībai un tiesu modernizācijai.

Latvijas – Šveices sadarbības programmas mērķi bija:

- veicināt ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanos starp Latviju un progresīvākajām ES dalībvalstīm;
- veicināt Latvijā ekonomisko un sociālo atšķirību mazināšanos starp pilsētu centriem un reģioniem.

Kopējais Latvijas – Šveices sadarbības programmas ietvaros pieejamais finansējums ir ap 37 milj. *euro*, ko Latvija varēja izmantot laika posmā no 2012. līdz 2017. gadam.

Atbalstāmās jomas Latvijas – Šveices sadarbības programmas ietvaros bija: drošība, stabilitāte un reformas; vide un infrastruktūra; privātais sektors; sociālā attīstība; nevalstiskās organizācijas; izglītība un zinātne (administrēja VIAA).

VIAA administrēja šādas Latvijas – Šveices sadarbības programmas aktivitātes ar kopējo pieejamo finansējumu 2 588 235 CHF (~2 386 689 *euro*):

1) *Šveices Stipendiju fonds*

Stipendiju iespējas doktorantūras studentiem un jauniešiem zinātniekiem pētījuma veikšanai Šveices zinātniskajās institūcijās;

2) *Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā*

Iespēja Latvijas augstskolām un zinātniskajām institūcijām uzaicināt Šveices zinātniekus vadīt lekcijas vai apmainīties ar jebkāda veida zinātnisko pieredzi.

Sadarbības programmas aktivitātes “Šveices Stipendiju fonds” ietvaros Latvijas AII un zinātniskās institūcijas veiksmīgi sadarbojās dažādās jomās ar 16 institūcijām no Šveices. Ar “Šveices Stipendiju fonds” atbalstu 15 doktoranti un 12 jaunie zinātnieki ir veikuši pētījumus Šveicē (27 stipendijas), publicējot 50 zinātniskās publikācijas, tostarp 30 publikācijas kopā ar Šveices pētniekiem. Pētījumi veikti deviņās zinātnes nozarēs, bet visvairāk – inženierzinātnēs, vides zinātnē, jurisprudencē un sociālajās zinātnēs. Uz Šveici visbiežāk devušies Latvijas Universitātes doktoranti un jaunie zinātnieki – kopumā 15. Vairāki pētnieki programmā piedalījušies arī no Rīgas Tehniskās universitātes, Latvijas Lauksaimniecības universitātes un Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra. Aktivitātes ietvaros veicināta uz pētniecību balstītas augstākās izglītības attīstība, paaugstināta Latvijas pētnieku zinātniskā

kapacitāte, tai skaitā veicinot ilgtspējīgu zinātnisko sadarbību starp Latviju un Šveici. Aktivitātes ietvaros veiktas investīcijas 2,08 milj. *euro* apmērā.

Laikā no 2012. gada sadarbības programmas aktivitātē “Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā” 13 Latvijas AII un zinātniskās institūcijas organizējušas lekcijas, meistarklases, zinātniskās pieredzes apmaiņu, kā arī konferences, seminārus un citus akadēmiskus un zinātniskus pasākumus ar Šveices pētnieku līdzdalību. Kopumā pieredzē ir dalījušies zinātnieki no 29 Šveices AII. Populārākās zinātnes nozares šajos projektos bijušas uzņēmējdarbība un vadībzinības, mūzika, veterinārmedicīna un pedagoģija. Aktīvākās augstskolas Šveices pētnieku aktivitāšu organizēšanā Latvijā bijušas Banku augstskola, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija un Latvijas Lauksaimniecības universitāte.

Aktivitātes “Šveices pētnieku aktivitātes Latvijā” ietvaros īstenoti 90 projekti un izveidotas 14 ilgtspējīgas partnerības starp Latvijas un Šveices augstākās izglītības un pētniecības institūcijām, kā rezultātā veicināta studiju programmu uzlabošana. Aktivitātes ietvaros veicināta iespēja iegūt jaunas zināšanas, palielināt augstākās izglītības un pētniecības pieejamību, sniedzot ieguldījumu Latvijas augstākās izglītības un pētniecības institūtu potenciāla attīstīšanā un stiprināšanā dažādās jomās, piemēram, uzņēmējdarbības un vadībzinātnēs, mūzikā, veterinārmedicīnā. Vairāk kā 6500 akadēmiskā personāla, studentu un pētnieku piedalījās lekcijās un pētniecības aktivitātēs. Aktivitātes ietvaros investēts finansējums 232 553 *euro* apmērā.

2.3. Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instruments un Norvēģijas finanšu instruments plānošanas periodā 2009.–2014. gadam

2009. gada 18. decembrī donorvalstis (Norvēģija, Īslande un Lihtenšteina) panāca vienošanos ar EK par EEZ FI un NFI ieviešanai paredzētā finansējuma piešķiršanu plānošanas periodā 2009.–2014. gadam. 2010. gada 28. jūlijā tika parakstīti līgumi starp EK un donorvalstīm par investīciju piešķiršanu.

Latvijai piešķirtais neto finansējums no EEZ FI un NFI ir 67,48 milj. *euro*, kas ir par ~30 % lielāks nekā iepriekšējā finanšu instrumentu plānošanas periodā 2004.–2009. gadā.

Finanšu instrumentu ieviešana notiek programmu veidā, tādējādi nodrošinot efektīvāku finanšu instrumentu īstenošanu un mērķtiecīgāku atbalstu, nodrošinot izmērāmus rezultātus un lielāku finansējuma ietekmi prioritārajās jomās.

Programmu apsaimniekotāji bija nozares ministrijas. Izglītības un zinātnes ministrija ir programmas LV05 “Pētniecība un stipendijas” apsaimniekotājs. Kopējais programmas finansējums (tai skaitā 10 % Latvijas valdības finansējums) ir 6 122 500 *euro*.

Programmas LV05 „Pētniecība un stipendijas” ietvaros 2009.–2014. gada periodā tika īstenotas divas aktivitātes:

1) “Stipendijas”

Dalībtiesīgie projektu iesniedzēji: akreditētas Latvijas valsts un privātās AII, kurām ir derīga EK piešķirta *Erasmus* Augstākās izglītības harta. Nav ierobežojumu attiecībā uz izvēlēto studiju programmas pakāpi (bakalaurs, maģistrs, doktors) vai jomu. Iespējama abpusēja mobilitāte.

2) “Pētniecība”

Dalībtiesīgie projektu iesniedzēji: zinātnisko institūciju reģistrā reģistrētas Latvijas valsts augstskolas un valsts zinātniskās institūcijas.

No pielikuma 5. tabulā “Informācija par EEZ un Norvēģu finanšu instrumentā iesaistītām AII un realizētiem projektiem” apkopotās informācijas secināms, ka Programmas LV05 „Pētniecība un stipendijas” aktivitātes “Stipendijas” ietvaros

visvairāk projektus ir realizējusi LU (7 projekti), kam seko RTU un LLU (katrai četri projekti). Kopējai investēti $\approx 920\,000$ *euro*, no kuriem gandrīz pusi ir piesaistījusi LU – $424\,000$ *euro*, kam seko DU ar $125\,000$ *euro*, RTU un BA nedaudz virs $100\,000$ *euro*.

3. SPECIFISKĀ ATBALSTA MĒRĶA IEVIEŠANAS NOSACĪJUMI LATVIJĀ

Šajā nodaļā iekļauta informācija par būtiskākajiem 8.2.2. SAM ieviešanas jautājumiem, sniedzot 8.2.2. SAM vispārēju raksturojumu un atsevišķās apakšnodaļās aprakstot atbalstāmās darbības un to ieviešanas nosacījumus.

3.1. 8.2.2. SAM vispārējs raksturojums

8.2.2. SAM investīciju mērķis ir stiprināt AII akadēmisko personālu, tajā skaitā ārvalstu pasniedzēju piesaiste, investīcijas akadēmiskā personāla kompetenču un prasmju pilnveidē (profesionālā angļu valoda, specializētās mācības), stažēšanās uzņēmumos un izglītības iestādēs, jauno pasniedzēju piesaiste, atbalstot doktorantu, tai skaitā zinātnisko grādu pretendentu, pedagoģisko darbu AII.

8.2.2.SAM plānots īstenot trīs atlases kārtās:

- 1. atlases kārtā AII, tostarp koledžas, pretendē uz finansējumu atklātas projektu iesniegumu atlases veidā, iesniedzot atsevišķu projekta iesniegumu par katru studiju virzienu²² vai apvienotu projekta iesniegumu par vairākiem studiju virzieniem, kura ietvaros paredzēta akadēmiskā personāla kompetences pilnveide; atlases kārtai pieejamais finansējums 20,3 milj. *euro*.
- 2. atlases kārtā AII, kas īsteno pedagoģu izglītības studiju programmas un kas ir identificētas IZM informatīvajā ziņojumā par konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas pedagoģu izglītības nodrošināšanu²³, pretendē uz finansējumu ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā²⁴; atlases kārtai pieejamais finansējums 4 milj. *euro*.

²² Izņemot 2.kārtā paredzētās AII studiju virzienā "Izglītība, pedagoģija un sports".

²³ Ar Ministru kabineta 2017.gada 28.marta sēdes protokollēmuma "Rīkojuma projekts "Par Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas likvidāciju, pievienojot Latvijas Universitātei"" (prot.Nr.16 52.§) 3.punktu un Izglītības un zinātnes ministrijas 2017. gada 9. maija rīkojumu Nr. 194 "Par darba grupas izveidi konceptuāli jaunas skolotāju izglītības sistēmas izveidošanai" izveidotā darba grupa, kurai tika dots uzdevums līdz 2017.gada 31.oktobrim sagatavot un iesniegt ministrijā priekšlikumus konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā, tai skaitā paredzot Nozares ekspertu padomes izveidi, jauna skolotāja profesijas standarta izstrādi un sistēmu, kas nodrošina kvalitatīvas un modernas izglītības un akadēmisko resursu pieejamību visās augstskolās, kas sagatavo skolotājus, tai skaitā Latvijas Universitātes filiālēs Latvijas reģionos.

Informatīvais ziņojuma "Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā" protokollēmums paredz, ka pedagoģu izglītības attīstības veicināšanai no Eiropas Savienības struktūrfondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Izglītība, prasmes un mūžizglītība" plānotā kopējā attiecināmā finansējuma tiks novirzīti 10 000 000 *euro*, tai skaitā 3 000 000 *euro* no 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" kopējā attiecināmā finansējuma; 4 000 000 *euro* no 8.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās" kopējā attiecināmā finansējuma un 3 000 000 *euro* no 8.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās" kopējā attiecināmā finansējuma.

²⁴ Informatīvais ziņojumā "Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā" 2.lpp noteikts, ka "Pedagoģijas izglītība ir jākoncentrē augstskolās, kuru stratēģiskā specializācija ietver pedagoģijas studiju īstenošanu: Latvijas Universitātē, Daugavpils Universitātē, Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, Liepājas Universitātē, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā, Latvijas Sporta Pedagoģijas akadēmijā." Balstoties uz Informatīvais ziņojumā "Priekšlikumi konceptuāli jaunas kompetencēs balstītas izglītības prasībām atbilstošas

- 3. atlases kārtā AII, tostarp koledžas, pretendē uz finansējumu atklātas projektu iesniegumu atlases veidā, iesniedzot atsevišķu projekta iesniegumu par katru studiju virzienu vai apvienotu projekta iesniegumu par vairākiem studiju virzieniem, kura ietvaros paredzēta akadēmiskā personāla kompetences pilnveide; atlases kārtai pieejamais finansējums 10 milj. *euro*.

Projektu iesniegumos paredzētajām darbībām ir jāatbilst attiecīgās AII stratēģiskajai specializācijai.²⁵

8.2.2 SAM projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji tiks izstrādāti, ievērojot 8.2.2. SAM plānotās atbalstāmās darbības, kā arī Eiropas Komisijas izstrādātās „Erasmus+” programmas vadlīnijas par aktivitāti “Mācību mobilitātes”.

Projektu iesniegumu vērtēšanai sadarbības iestāde izveidos projektu iesniegumu vērtēšanas komisiju (turpmāk – vērtēšanas komisija), kuras sastāvā iekļaus pārstāvjus no Izglītības un zinātnes ministrijas kā atbildīgās iestādes, nozaru ministriju pārstāvjus, sadarbības iestādes pārstāvjus un citu institūciju pārstāvjus saskaņā ar projektu iesniegumu vērtēšanas komisijas reglamentu.

Vērtēšanas komisijas locekļi ir atbildīgi par projektu iesniegumu savlaicīgu, objektīvu un rūpīgu izvērtēšanu atbilstoši atlases nolikuma pielikumā iekļautajiem projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijiem, kā arī par konfidencialitātes ievērošanu.

Projektu iesniegumu vērtēšanu atbilstībai vienotiem kritērijiem, specifiskiem atbilstības kritērijiem un kvalitātes kritērijiem par horizontālām prioritātēm veic vērtēšanas komisija atbilstoši projekta iesnieguma vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodikā noteiktajam, sniedzot vērtējumu un vērtējumu pamatojošus komentārus.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu un objektīvu visās 8.2.2. SAM projekta iesniegumu atlases kārtās iesniegto projektu iesniegumu novērtējumu, to saturiskās kvalitātes vērtēšanai tiks piesaistīti Eiropas Komisijas ekspertu datu bāzē esošie eksperti, kam ir pieredze līdzīga satura projektu vērtēšanā ES mērogā un kas sniegs konsolidētu vērtējumu par projekta iesnieguma atbilstību kvalitātes kritērijiem (vismaz divu ekspertu). Vērtēšanas komisija nevērtē projekta iesnieguma atbilstību kvalitātes kritērijiem, bet, lemjot par projektu iesniegumu apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu, balstās uz Eiropas Komisijas ekspertu sniegto atzinumu.

Projektu iesniegumu kvalitātes vērtēšanai sadarbības iestāde organizēs Eiropas Komisijas datubāzē iekļauto ekspertu atlasīšanu un ekspertīzes veikšanu atbilstoši Erasmus + vērtēšanas pieejai un principiem. Paredzot, ka minētiem ekspertiem ir augstākās izglītības akadēmiskā personāla profesionālās pilnveides, mobilitātes un karjeras attīstības stratēģiskās īstenošanas praktiskā vai pētnieciskā pieredze pēdējo četru gadu laikā, kā arī ir vēlama pieredze Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas vai citu līdzvērtīgu starptautiska līmeņa pētījumos augstākajā izglītībā. Vērtēšanai ārvalstu eksperti izmanto projektu iesniegumu kvalitātes vērtēšanas kritērijus, sniedzot vērtējumu un vērtējumu pamatojošus komentārus.

Vērtēšanas komisija sēdē izvērtē projektu iesniegumus un lemj par projektu iesniegumu apstiprināšanu, apstiprināšanu ar nosacījumu vai noraidīšanu, kas atspoguļojas vērtēšanas komisijas lēmumā.

skolotāju izglītības nodrošināšanai Latvijā” apsvērumiem minētās AII ir noteiktas arī kā 8.2.2.2. SAM projektu iesniegumu atlases 2.kārtas finansējuma saņēmēji.

²⁵ AII stratēģisko specializāciju nosaka AII attīstības stratēģija, tostarp tajā noteiktie prioritārie augstskolas pētniecības virzieni, ievērojot nozares mērķi attīstīt pētniecībā balstītu augstāko izglītību, un pētniecības pieteikumā vērtēta AII loma konkrētā OECD nozaru grupā (dabaszinātnes, inženierzinātnes un tehnoloģija, medicīna un veselības zinātnes, lauksaimniecības zinātnes, sociālās zinātnes, humanitārās zinātnes, neklasificējamās jomas (militārā aizsardzība, drošība utml.)), gan vērtējot studējošo skaitu minētajās grupās AII kontekstā, gan plašākā Latvijas kontekstā, tāpat vērtējot AII ieguldījums pētniecības jomā minētās OECD nozaru grupā (zinātnisko rakstu un publikāciju skaits, pētījumi, u.c.), kā arī AII veiktos un plānotos ieguldījumus minētās grupas attīstībā.

Pēc vērtēšanas noslēguma vērtēšanas komisija apstiprina vērtēšanas rezultātus, kas tiek apkopoti apstiprināšanai/noraidīšanai iesakāmo projektu iesniegumu sarakstā. Ja projektu iesniegums apstiprināms ar nosacījumu/iem, lēmumā norāda nosacījumu izpildei noteikto termiņu. Pēc precizējumu projekta iesnieguma saņemšanas vērtēšanas komisija precizētos projekta iesniegumus izvērtē atbilstoši kritērijiem, kuru izpildei tika izvirzīti papildu nosacījumi. Ja projekta iesnieguma iesniedzējs neizpilda lēmumā par projekta iesniegumu apstiprināšanu ar nosacījumu ietvertos nosacījumus vai neizpilda tos lēmumā noteiktajā termiņā, vērtēšanas komisija atkārtoti sniedz atzinumu par projekta iesnieguma apstiprināšanu ar nosacījumu atbilstoši atlases nolikumā noteiktajai kārtībai. Ja kāds no atkārtotajā lēmumā noteiktajiem nosacījumiem netiek izpildīts vai netiek izpildīts lēmumā noteiktajā termiņā, projekta iesniegums uzskatāms par noraidītu.

Tabula Nr. 1

8.2.2. SAM vispārīgie ieviešanas nosacījumi

Ieviešanas veids	1.un 3. kārtā - atklāta projektu iesniegumu atlase 2. kārtā - ierobežota projektu iesniegumu atlase
Finansējuma saņēmēji	AII, tajā skaitā koledžas
Mērķa grupa	Akadēmiskais personāls, ārvalstu pasniedzēji un doktoranti
Finansējums	34 340 686 <i>euro</i> (ESF 29 189 583 <i>euro</i> , valsts budžeta finansējums 5 151 103 <i>euro</i>).
Sasniedzamie kopējie uzraudzības rādītāji	<ol style="list-style-type: none"> 1) Iznākuma rādītājs: <ol style="list-style-type: none"> a. doktorantu skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII – 420 (tajā skaitā 70 līdz 2018. gada 31. decembrim); b. ārvalstu pasniedzēju skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII Latvijā – 300 (tajā skaitā 50 līdz 2018. gada 31. decembrim); c. akadēmiskā personāla skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu profesionālās kompetences pilnveidei – 1140; 2) Rezultāta rādītājs: <ol style="list-style-type: none"> a. atbalstu saņēmušo doktorantu skaits, kas ieguvuši doktora zinātnisko grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu AII – 378; b. atbalstu saņēmušo ārvalstu pasniedzēju skaits, kas 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas AII (kā akadēmiskais personāls vai kā ārvalstu pasniedzējs) – 90; c. Akadēmiskā personāla skaits, kas pilnveidojuši kompetenci – 1116; 3) Finanšu rādītājs: līdz 2018. gada 31. decembrim sertificēti izdevumi 700 000 <i>euro</i> apmērā.
Sasniedzamie uzraudzības rādītāji pa projektu iesniegumu atlases kārtām	<ol style="list-style-type: none"> 1. projektu iesniegumu atlases kārtā: <ol style="list-style-type: none"> 1) Iznākumu rādītājs: <ol style="list-style-type: none"> a. doktorantu skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII – 249; b. ārvalstu pasniedzēju skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII Latvijā – 178; c. akadēmiskā personāla skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu profesionālās kompetences pilnveidei – 675; 2) Rezultāta rādītājs: <ol style="list-style-type: none"> a. atbalstu saņēmušo doktorantu skaits, kas ieguvuši doktora zinātnisko grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu AII – 224;

- b. atbalstu saņēmušo ārvalstu pasniedzēju skaits, kas 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas AII (kā akadēmiskais personāls vai kā ārvalstu pasniedzējs) – 53;
- c. Akadēmiskā personāla skaits, kas pilnveidojuši kompetenci – 661;

2. projektu iesniegumu atlases kārtā:

1) Iznākumu rādītājs:

- a. doktorantu skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII – 49;
- b. ārvalstu pasniedzēju skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII Latvijā – 35;
- c. akadēmiskā personāla skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu profesionālās kompetences pilnveidei – 133;

2) Rezultāta rādītājs:

- a. atbalstu saņēmušo doktorantu skaits, kas ieguvuši doktora zinātnisko grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu AII – 44;
- b. atbalstu saņēmušo ārvalstu pasniedzēju skaits, kas 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas AII (kā akadēmiskais personāls vai kā ārvalstu pasniedzējs) – 11;
- c. Akadēmiskā personāla skaits, kas pilnveidojuši kompetenci – 130;

3. projektu iesniegumu atlases kārtā:

1) Iznākumu rādītājs:

- a. doktorantu skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII – 122;
- b. ārvalstu pasniedzēju skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII Latvijā – 87;
- c. akadēmiskā personāla skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu profesionālās kompetences pilnveidei – 332;

2) Rezultāta rādītājs:

- a. atbalstu saņēmušo doktorantu skaits, kas ieguvuši doktora zinātnisko grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu AII – 110;
- b. atbalstu saņēmušo ārvalstu pasniedzēju skaits, kas 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas AII (kā akadēmiskais personāls vai kā ārvalstu pasniedzējs) – 26;
- c. Akadēmiskā personāla skaits, kas pilnveidojuši kompetenci – 325;

Sinergija ar citām investīciju programmām

- 8.2.2. SAM ieviešanā tiek nodrošināta sinergija un papildinātība ar:
- 1) ERAF 8.1.1. SAM “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu”, 8.1.4. SAM “Uzlabot pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības STEM, t.sk. medicīnas un radošās industrijas, studiju mācību vidi koledžās”, 1.1.1. SAM “Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā” 1.1.1.4. pasākums “P&A infrastruktūras attīstīšana Viedās specializācijas jomās un zinātnisko institūciju institucionālās kapacitātes stiprināšana” 1.2.1. SAM "Palielināt privātā sektora investīcijas P&A" 1.2.1.2. pasākuma "Atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai" īstenošanas noteikumi;
 - 2) ESF 8.2.1. SAM un 8.2.3. SAM.

Lai sekmētu 8.2.2. SAM īstenošanas uzsākšanu, tostarp nodrošinātu darbības programmā "Izaugsme un nodarbinātība" noteiktā snieguma ietvara iznākuma rādītāja 1) 8.2.2. b. *Ārvalstu pasniedzēju skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII Latvijā* izpildi uz 2018. gadu, MK noteikumos par SAM īstenošanu un projektu iesniegumu atlases kritērijos tiks paredzēta priekšrocība projektu iesniegumiem, kas demonstrē augstu projekta uzsākšanas gatavības pakāpi, īpaši attiecībā uz ārvalstu pasniedzēju piesaisti.

Papildus skaidrojam, ka projekta iesniegumā būs jāparedz vai un kā pēc projekta īstenošanas pabeigšanas turpināsies sadarbība ar projektā iesaistītiem doktorantiem un ārvalstu akadēmisko personālu. AII ir tiesības ar doktorantiem un ārvalstu akadēmisko personālu atrunāt tālākās sadarbības formas (asistents, lektors docents, pētnieks, vadošais pētnieks / ārvalstu viesprofesori, asociētie viesprofesori, viesdocenti un vieslektori) un apjomu, turklāt paredzot, ka projektā iesaistītais doktorants sešu mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas ir ievēlēts par akadēmisko personālu AII atbilstoši normatīvajiem aktiem, kas regulē AII akadēmiskā personāla ievēlēšanas kārtību, un ārvalstu pasniedzējs sešu mēnešu laikā pēc atbalsta beigām ir noslēdzis jaunu vienošanos vai papildus vienošanos par esošās sadarbības turpināšanu akadēmisko darbā Latvijas AII. Šāda ilgtspējas prasība ir noteikta darbības programmā kā specifiskā atbalsta rezultāta rādītāji.

8.2.2. SAM pirmās, otrās un trešās kārtas ietvaros komercdarbības atbalsta sniegšana nav paredzēta. Analizējot statistikas datus par AII²⁶, secināts, ka tajās ārvalsts studējošo skaits pēdējos 3 pārskata gados vidēji ir tikai 8% (2014.g. – 6%, 2015.gadā – 8%, 2016.gadā – 10%), kas nepārsniedz 15 % robežu un tādējādi uzskatāms, ka atbalstam ir vienīgi vietēja mēroga ietekme saskaņā ar Eiropas Komisijas dokumenta "Komisijas paziņojums par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. panta 1. punktā minēto valsts atbalsta jēdzienu"²⁷ 196. un 197.punktu.

Zināma veida salīdzinājumu sniedz arī pasaules augstskolu reitingi. Šobrīd trīs ietekmīgākie universitāšu reitingi ir "QS World University Rankings"²⁸, "Times Higher Education World University Rankings"²⁹, kā arī Šanhajas ARWU (*The Academic Ranking of World Universities*)³⁰ reitings. "QS World University Rankings" tiek veidots kopš 2004.gada, vadoties pēc vairākiem indikatoriem: pasaules mēroga reputācijas, augstskolu mācībspēku un darba devēju aptauju rezultātiem, citējamības, pasniedzēju un studentu skaita attiecības, kā arī ārvalstu studentu un mācībspēku īpatsvara. "QS World University Rankings" 2018.gada reitingā ir iekļuvušas divas mūsu valsts universitātes - Rīgas Tehniskā universitāte, kas ierindojas 651 – 700 vietā, un Latvijas Universitāte, kas ierindojas 701 – 750 vietā. Savukārt "Times Higher Education" 2018.gada reitingā Latvijas Universitāte un Rīgas Tehniskā universitāte ierindojas 801 – 1000 vietā, bet Šanhajas ARWU reitingā nav atrodama neviena no Latvijas augstskolām. Šāds augstskolu salīdzinošais vērtējums liecina par Latvijas AII kopumā vietēja mēroga ietekmi.

Līdz ar to var secināt, ka 8.2.2. SAM ietvaros sniegtajam atbalstam augstākās izglītības institūcijām nav ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību Eiropas Savienības iekšējā tirgū, kā rezultātā neizpildās visas Komercedarbības atbalsta kontroles likuma 5.pantā minētās valsts atbalsta pazīmes.

²⁶ Pārskati par Latvijas augstāko izglītību, pieejami: <http://izm.gov.lv/lv/publikācijas-un-statistika/statistika-par-izglitibu/statistika-par-augstako-izglitibu>

²⁷ [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN)

²⁸ <https://www.topuniversities.com/university-rankings>

²⁹ <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings>

³⁰ <http://www.shanghairanking.com/>

8.2.2. SAM ietvaros projekta iesniedzējs var paredzēt arī neattiecināmās izmaksas - doktoranta vai zinātniskā grāda pretendenta atlīdzības segšanai, ārvalstu akadēmiskā personāla atlīdzības segšanai, latviešu valodas un specializētas angļu valodas apmācībām, akadēmiskā personāla stažēšanās pasākumu nodrošināšanai un specializētām mācībām akadēmiskam personālam, ja tās pārsniedz 8.2.2. SAM ietvaros minētos izmaksu ierobežojumus vai noteikto projekta maksimālo attiecināmo izmaksu kopsummu. Minētās izmaksas 8.2.2. SAM ietvaros īstenotā projektā iekļauj projekta kopējās izmaksās kā neattiecināmās izmaksas un projekta iesniedzējs sedz tās no saviem līdzekļiem.

3.2. 8.2.2. SAM atbalstāmās darbības

8.2.2. SAM ietvaros plānoti trīs darbību virzieni trīs AII personāla grupām visās projektu iesniegumu atlases kārtās :

1) doktorantiem ar mērķi sekmēt viņu akadēmisko darbu AII, tādējādi piesaistot jaunus pasniedzējus akadēmiskajam darbam AII (akadēmiskā personāla atjaunotne), 2.atlases kārtas ietvaros piesaistot jaunus pasniedzējus akadēmiskajam darbam 6 AII studiju virziena “Izglītība, pedagoģija un sports” ietvaros;

2) ārvalstu pasniedzējiem, veicinot viņu iesaisti akadēmiskajā darbā AII Latvijā, tostarp nodrošinot latviešu valodas apguvi, tādējādi vienlaikus sekmējot augstākās izglītības internacionalizāciju, starptautisko konkurētspēju un paplašinot Latvijas augstskolu cilvēkkapitālu, 2.atlases kārtas ietvaros piesaistot ārvalstu pasniedzējus veicinot viņu iesaisti akadēmiskā darbā 6 AII studiju virziena “Izglītība, pedagoģija un sports” ietvaros;

3) akadēmiskajam personālam kompetenču un prasmju pilnveidei, tajā skaitā profesionālās angļu valodas apguvei un specializētām mācībām, kā arī lai stažētos uzņēmumos (1. un 3.atlases kārtā) un izglītības iestādēs (2. atlases kārtā).

Tālākajās apakšnodaļās sniegts detalizētāks katra darbības virziena apraksts.

3.2.1. Atbalsts doktorantiem darbam AII

8.2.2. SAM ietvaros paredzēts atjaunot akadēmisko personālu, nodarbinot doktorantūras studentus un zinātnisko grādu pretendentes AII kā akadēmisko personālu (lektorus, docētājus). Paredzēts, ka uz ESF finansējumu varēs pretendēt doktorantūras studiju programmu pēdējo kursu studenti un zinātnisko grādu pretendenti, kas līdztekus studijām doktorantūrā vai promocijas darba izstrādei, veiks akadēmisko darbību augstskolā. Uz ESF finansētām akadēmiskā personāla vietām 8.2.2. SAM ietvaros var pretendēt akreditētā doktorantūras studiju programmā studējošs doktorants, kā arī Latvijas valstspiederīgs doktorants, kas studē ārpus Latvijas akreditētā doktorantūras studiju programmā un zinātniskā grāda pretendents.

Lai akadēmiskajam darbam Latvijā rekrutētu motivētus un kvalificētus cilvēkus ar ārvalstu studiju, industrijas vai akadēmiskā darba pieredzi, AII organizē atklātu doktorantūras studentu un zinātnisko grādu pretendentu atlasī ESF finansējuma saņemšanai, tostarp pretendentu atlasī izsludinot *EURAXESS* datu bāzē, kā arī savā akadēmiskā personāla politikā paredz motivējošas akadēmiskā personāla attīstības iespējas.

Kopš 2004.gada Eiropas Komisija un dalībvalstis ir veidojušas informatīvu sistēmu kā veicināt zinātnisko darbinieku mobilitāti starp ES un Eiropas Pētniecības

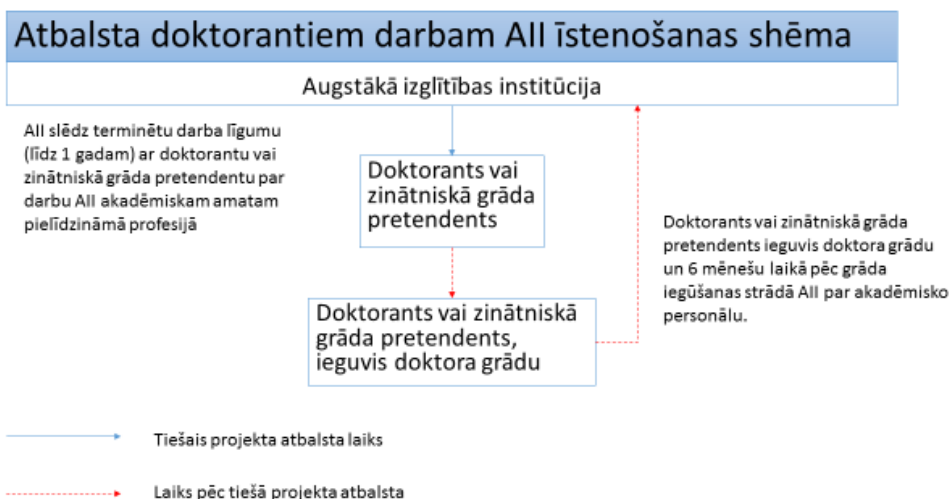
Telpas valstīm, piesaistot trešo valstu speciālistus darbam šajās valstīs. Šodien *EURAXESS* datu bāze ir darba birža zinātniekiem un augstskolu mācībspēkiem visās zinātņu nozarēs (ieskaitot inženierzinātnes, sociālās un humanitārās) un visu karjeras posmu speciālistiem – no tikko beiguša maģistratūru vai doktorantūras studenta līdz pieredzējušiem zinātniekiem un profesoriem. *EURAXESS* datu bāzē tiek piedāvātas patstāvīgas darba vietas un nodarbinātība uz noteiktu laiku (dalība projekta izpildē), tāpat pieejama plaša informācija par dažādām starptautiskām vai nacionālām stipendijām zinātniekiem un doktorantiem. *EURAXESS* datu bāzē apvieno darba devēju piedāvātās darba vietas un stipendijas, un darba un karjeras iespējas meklējošu zinātnieku un doktorantu dzīves gājumus (CV). Tāpat *EURAXESS* datu bāze savstarpēji apmainās ar informāciju ar tādiem darba sludinājumu portāliem kā naturejobs.com un Academic Positions, kā arī dažu lielāko Eiropas valstu akadēmisko un zinātnisko amatu sludinājumu portāliem, kā arī ir pieejama darba un stipendiju piedāvājumi Marijas Kirī – Sklodovskas programmas ietvaros. Līdz ar to *EURAXESS* datu bāzē ir viena no lielākajiem sludinājuma portāliem, kas apkopo informāciju gan par darba, gan stipendijas piedāvājumiem, gan akadēmiskā personāla un doktorantu CV.

Ņemot vērā minēto, doktorantūras studentu un zinātnisko grādu pretendentu, kā arī akadēmiskā personāla atlases izsludināšana *EURAXESS* datu bāzē sniegs iespēju AII piesaistīt pēc iespējas labākus un AII vajadzībām atbilstošākus doktorantus un zinātnisko grādu pretendētus, gan akadēmisko personālu.

8.2.2. SAM ietvaros par pilnas slodzes akadēmisko darbu doktorantam, kā arī doktorantam, kas studē ārpus Latvijas akreditētā doktorantūras studiju programmā un zinātniskā grāda pretendentam, ir paredzēta atlīdzība, kuru nosaka atbilstoši AII atalgojuma politikai, bet paredzot atlīdzības apmēru ne mazāku kā 80 % apmērā no docenta pilnas slodzes darba algas likmes, ko aprēķina atbilstoši MK 2016. gada 5. jūlija noteikumos Nr. 445 “Pedagogu darba samaksas noteikumi” noteikto docenta darba algas minimālo likmi. AII var paredzēt augstāku atalgojumu, ja to spēj pamatot ar tās īstenoto AII atalgojuma politiku reglamentējošiem dokumentiem. Pamatojumam par attiecīgā atalgojuma lielumu ir jābūt ietvertam projekta iesniegumā. ESF finansējumu doktorantūras studentiem un zinātniskā grāda pretendentiem plānots sniegt 12 mēnešus, paredzot doktorantam vai zinātniskā grāda pretendentam atlīdzību par akadēmisko darbu AII indikatīvi apmēram 1 000 *euro* apmērā mēnesī par ½ slodzes darbu.

Doktoranta vai zinātniskā grāda pretendenta, ESF finansējuma saņēmēja, akadēmiskajai darbībai veltītās slodzes apmērs nepārsniedz 50 procentus no pilnas pedagoga darba slodzes, paredzot, ka doktoranta vai zinātniskā grāda pretendenta veltītais laiks studijām/promocijas darba izstrādei ir pietiekams, lai nodrošinātu līdzsvarotu un samērīgu sasaisti starp studijām/promocijas darba izstrādi un akadēmisko darbību.

Sagaidāms, ka 8.2.2. SAM īstenošanas rezultātā ESF finansējumu darbam akadēmiskajā amatā saņems kopumā 420 doktorantūras studenti vai zinātniskā grāda pretendenti (indikatīvi 70 doktoranti vai zinātniskā grāda pretendenti ik gadu x 6 gadi), tai skaitā 70 doktorantūras studenti vai zinātniskā grāda pretendenti līdz 2018. gada beigām. Turklāt 90 % no ESF finansējumu saņēmušajiem doktorantiem vai zinātniskā grāda pretendentiem jeb 378 personas būs ieguvuši doktora grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas turpinās strādāt par akadēmisko personālu augstākās izglītības institūcijā. Ņemot to vērā, AII kā ESF finansējuma saņēmējam jo īpaši svarīgi ir veidot tādu akadēmiskā personāla politiku, kas paredz motivējošas akadēmiskā personāla attīstības iespējas un orientāciju uz akadēmiskā personāla atjaunotni.

8. att. Atbalsta doktorantiem darbam AII īstenošanas shēma

3.2.2. Pasākumi ārvalstu pasniedzēju darbam AII Latvijā

8.2.2. SAM ietvaros paredzēts veicināt ārvalstu pasniedzēju nodarbinātību AII Latvijā, tostarp nodrošinot viņiem latviešu valodas apguvi, tādējādi sekmējot augstākās izglītības internacionalizāciju, eksportu un starptautisko konkurētspēju, kā arī paplašinot Latvijas AII cilvēkkapitālu saskaņā ar Nacionālajā attīstības plānā 2014.–2020.gadam un nozares politikas plānošanas dokumentos noteikto. Paredzēts, ka uz ESF finansējumu varēs pretendēt ārvalstu mācībspēki (saskaņā ar Augstskolu likuma 40. pantu – viesprofesors, asociētais viesprofesors, viesdocents, vieslektors vai viesasistents) pilna vai nepilna laika darbam kādā no Latvijas AII uz terminēta darba līguma pamata. Ārvalstu mācībspēks var būt nodarbināts Latvijas AII uz t.s. *dual-appointment* nosacījumiem, proti, viņa pamata darba vieta ir kāda no ārvalsts AII un attiecīgais mācībspēks Latvijā ir nodarbināts papildus savai pamata darba vietai.

Lai nodrošinātu augsti kvalificētu un starptautiski atzītu jomas speciālistu nodarbinātību Latvijas AII, ārvalstu pasniedzēju rekrutēšanai Latvijas AII organizē atlasī ESF finansējuma saņemšanai, tostarp pretendentu atlasī izsludinot *EURAXESS* datu bāzē³¹, kā arī nosakot pretendentiem atbilstošas zinātniskās kvalifikācijas un sasniegumu prasības, piemēram, citējamības indekss ne zemāks kā 10 u.tml. Tāpat arī AII paredz savā akadēmiskā personāla politikā motivējošus pasākumus ārvalstu akadēmiskā personāla piesaistei, latviešu valodas apguves nodrošināšanai un integrēšanai vietējā kultūrā un sabiedrībā. Pēdējie divi pasākumi – AII labi attīstīti kvalitatīvi iekšējie pakalpojumi ārvalstu pasniedzējiem latviešu valodas apguvei un viņu sociālās un kultūras integrācijas veicināšana – ir obligāta prasība: projektu iesniegumi atlasē procesā par šo pasākumu iekļaušanu projektā saņem papildu punktus.

8.2.2. SAM ietvaros ESF finansējums ārvalsts pasniedzēju piesaistei plānots 6 – 24 mēnešu garumā, paredzot finansējumu vienam pasniedzējam vidēji 9 mēnešu garumā divas reizes projekta īstenošanas laikā. Maksimālais granta apmērs vienam

³¹ Skaidrojumu par pretendentu atlasē izsludināšanu *EURAXESS* datu bāzē, skatīt 3.2.1. sadaļā;

ārvalsts mācībspēkam noteikts 4 000 *euro* mēnesī³², AII ārvalstu akadēmiskajam personālam granta apmēru nosaka atbilstoši AII atalgojuma politiku reglamentējošiem dokumentiem, ko pamato projekta iesniegumā. Papildus tam ir paredzēts finansējums latviešu valodas apguvei, nepārsniedzot kopējo finansējuma apjomu 1 350 *euro* vienam ārvalsts mācībspēkam visā projekta īstenošanas laikā neatkarīgi no iesaistes reižu skaita.

Maksimālais granta apmērs vienam ārvalstu mācībspēkam mēnesī noteikts balstoties uz piemērojamām vienas vienības izmaksu likmes apmēram, kas noteiktas Erasmus + programmas vadlīnijās 2018.gadam³³, kur individuālais atbalsts uzturēšanās izmaksu segšanai mobilitātes pasākumos iesaistītam akadēmiskam personālam sastāda maksimums 140 *euro* / dienā, kas ir aptuveni 4 000 *euro* mēnesī.

Attiecībā uz valodas pamācībām norādām, ka tiek pieņemts, ka latviešu valodas apguves izmaksas neatšķiras no angļu valodas apguves izmaksām³⁴, un tiek pieņemts, ka sastāda 6,25 *euro* par vienu latviešu valodas apguves akadēmisko stundu jeb 1 350 *euro* kalendārajā gadā.

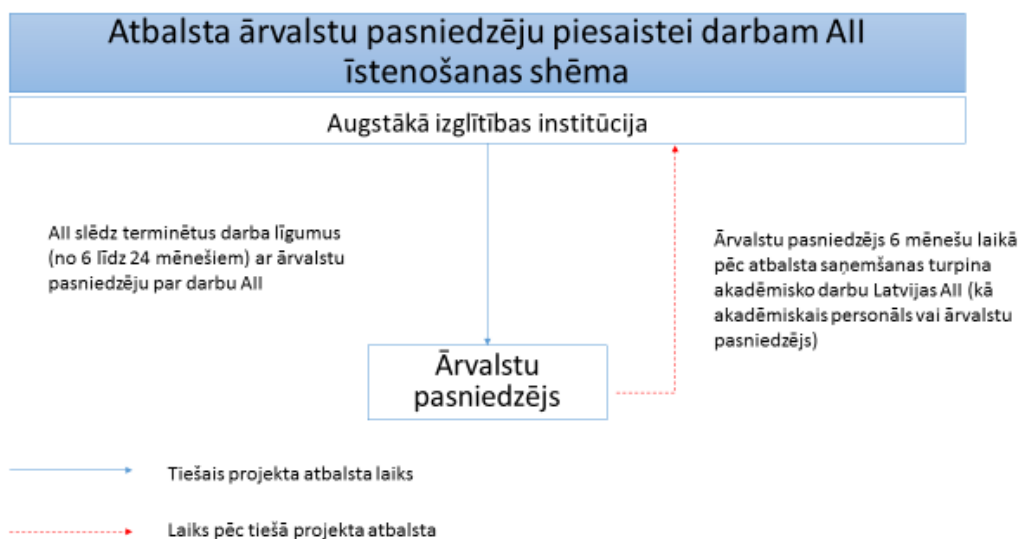
Sagaidāms, ka 8.2.2. SAM īstenošanas rezultātā ESF finansējumu darbam Latvijas augstākās izglītības iestādē saņems 300 (unikālie) ārvalstu pasniedzēji, tai skaitā 50 ārvalsts pasniedzēji līdz 2018. gada beigām. Kā minēts šajā novērtējumā iepriekš, lai nodrošinātu darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” noteiktā snieguma ietvara iznākuma rādītāja 1) 8.2.2. b. “Ārvalstu pasniedzēju skaits, kas saņēmuši ESF atbalstu darbam AII Latvijā” izpildi uz 2018. gadu, MK noteikumos par SAM īstenošanu un projektu iesniegumu atlases kritērijos tiks paredzēta priekšrocība projektu iesniegumiem, kas demonstrē augstu projekta uzsākšanas gatavības pakāpi, īpaši attiecībā uz ārvalstu pasniedzēju piesaisti. Turklāt, plānots, ka 30 % ESF finansējumu saņēmušo ārvalstu pasniedzēju jeb 90 personas turpinās akadēmisko darbu kā akadēmiskais personāls Latvijas AII 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas AII. Paredzot, ka ārvalstu mācībspēks būs nodarbināts Latvijas AII patstāvīgi vai uz t.s. “dual-appointment” nosacījumiem, proti, viņa pamata darba vieta ir kāda no ārvalsts AII un kā AII attiecīgais mācībspēks Latvijā ir nodarbināts papildus savai pamata darba vietai.

³² AII plāno grantu ārvalsts pasniedzēja piesaistei minētās summas ietvaros pēc saviem ieskatiem un atbilstoši AII noteiktajai atalgojuma politikai – atlīdzības un uzturēšanās izdevumu segšanai. AII var nodrošināt grantu lielākā apmērā, starpību sedzot no saviem resursiem.

³³ Erasmus + programmas vadlīnijas pieejamas Eiropas Komisijas oficiālajā interneta mājas lapā, individuālā atbalsta piemērojamās vienas vienības izmaksu likmes apjomu dienā skatīt, Erasmus + programmas vadlīniju 48.lpp.

(http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/sites/erasmusplus2/files/files/resources/erasmus-plus-programme-guide_en.pdf)

³⁴ Angļu valodas izmaksu aprēķinu skatīt sākotnējā novērtējuma sadaļā “3.2.3. Atbalsts akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveidei”.

9. att. Atbalsta ārvalstu pasniedzēju piesaistei darbam AII īstenošanas shēma

3.2.3. Atbalsts akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveidei

8.2.2. SAM ietvaros paredzēts finansējums akadēmiskā personāla kompetenču un prasmju pilnveidei, tajā skaitā profesionālās angļu valodas apguvei un specializētām mācībām, kas attīsta akadēmiskā personāla līderību, sadarbības kompetenci ar industriju, kā arī lai stažētos uzņēmumos un izglītības iestādēs (attiecināms uz projektu iesniegumu atlases 2. kārtu), lai nodrošinātu akadēmiskā personāla un attiecīgi studiju satura sasaisti ar reālo situāciju attiecīgajā nozarē.

Paredzēts, ka akadēmiskais personāls stažējas uzņēmumā Latvijā, kura darbība vai stažēšanās laikā akadēmiskajam personālam veicamās darbības ir saistītas ar pasniedzamā studiju kursa tematiku. Uzņēmumi, kas tiek izvēlēti stažēšanās īstenošanai, prioritāri ir Latvijas uzņēmumi, kuru darbība ietver inovācijas, pētniecību un tehnoloģiju attīstību, valsts kapitālsabiedrības, starptautiski uzņēmumi, tostarp ārvalstu investoru padomē esoši uzņēmumi, militārie kontraktori, IT jomu pārstāvoši uzņēmumi, uzņēmumi, kuru akcijas kotējas biržā. Uzņēmumi tiek atlasīti atbilstoši augstskolas stratēģiskajai specializācijai un pētniecības programmai, ievērojot iepirkumus reglamentējošu normatīvo aktu prasības.

Plānots, ka stažēšanās ilgums vienam akadēmiskā personāla pārstāvim ir 6 mēneši un vienam pārstāvim projekta īstenošanas laikā ir atbalstāmi vidēji divi stažēšanās cikli. Stažēšanās laikā stažēšanās intensitāte var tikt plānota indikatīvi vienu pilnu darba dienu nedēļā, šajā laikā pasniedzējam saglabājot esošo atlīdzību AII. ESF projekta ietvaros ir paredzēts finansējums uzņēmumā strādājošam attiecīgās nozares profesionālim, kurš saturiski vada un atbild par akadēmiskā personāla stažēšanos uzņēmumā, 400 *euro* mēnesī (paredzot, ka akadēmiskais personāls 4-5 reizes mēnesī stažēsies uzņēmumā pilnu darba dienu, kā arī paredzot uzņēmumā strādājošam attiecīgās nozares profesionālim darba samaksu 10 *euro*/stundā, tādējādi paredzot (5 dienas x 8 stundas x 10 *euro*/stundā) 400 *euro* mēnesī par akadēmiskā personāla stažēšanās uzņēmumā), kā arī akadēmiskā personāla pārstāvim ceļa izdevumu un civiltiesiskās apdrošināšanas izmaksu, kas saistītas ar stažēšanos uzņēmumā vai izglītības iestādē, segšanai, nepārsniedzot 100 *euro* mēnesī (civiltiesiskās izmaksas atkarībā no nozares veido vidēji 25 *euro* kā vienreizēja izdevumu pozīcija, kā arī paredzot ceļa izdevumus 4-5 reizes mēnesī dodoties no akadēmiskā personāla dzīves

vietas uz uzņēmumu un atpakaļ (pieņemot, ka pie degvielas patēriņa 10 litri uz 100 kilometriem, akadēmiskais personāls var doties uz stažēties uz uzņēmumu, kas atrodas līdz 125 kilometriem no akadēmiskā personāla dzīves vietas). Plānots, ka 8.2.2. SAM ietvaros stažēties uzņēmumos vai izglītības iestādēs dosies indikatīvi 1800 pasniedzēji.

Papildus norādām, ka projekta īstenošanai AII slēgs līgumus ar komersantiem par akadēmiskā personāla stažēšanos pie komersantiem Latvijā. Projekta iesnieguma vērtēšanas kritēriji paredz, ka projekta iesnieguma pielikumam ir pievienots veiktās komersantu atlasē AII akadēmiskā personāla stažēšanās pasākumu īstenošanai izvēlētu vismaz 5 komersantu vienošanās / apliecinājums / nodomu protokols par iesaisti AII akadēmiskā personāla stažēšanās pasākumu īstenošanai pirmajā akadēmiskajā gadā (2018./2019.ak.g.).

Komersanta atbilstību daļībai projektā tiek veikta iepirkumu reglamentējošu normatīvo aktu ietvaros un atbilstoši AII izstrādātiem nosacījumiem, kas atbilst AII attīstības stratēģijā noteiktajiem pētniecības virzieniem, studiju programmu attīstības plānam, un cilvēkresursu attīstības plānam, un vērsts uz esošā akadēmiskā personāla spēju maksimālu realizāciju. Projektā paredzēta sadarbība ar tādiem komersantiem, kuriem ir motivācija un vēlme iesaistīties akadēmiskā personāla stažēšanās pasākumu īstenošanā un, kas var nodrošināt atlasē izvirzītās prasības.

Akadēmiskā personāla skaits, kas tiks iesaistīti akadēmiskā personāla stažēšanās pasākumu īstenošanā un to iesaistes ilgums tiks atrunāti vienošanās / apliecinājumā / nodomu protokolā ar komersantiem.

Projektu iesniegumu 2. kārtas ietvaros tiek finansēta akadēmiskā personāla stažēšanās izglītības iestādēs Latvijā, kā arī īpaši pamatotos gadījumos, ja tas pamatots projekta iesniegumā – Igaunijas un Lietuvas izglītības iestādēs. Starptautiskais aspekts pamatojams, ja projekta iesniegumā paredzētā akadēmiskā personāla stažēšanās sniedz ieguldījumu 2016. gada Baltijas Asamblejas sesijā pieņemtās Baltijas Asamblejas rezolūcijas³⁵ mērķu sasniegšanā, kurā vienojās, ka Baltijas valstīs tiks veidots vienots izglītības standarts un intensificēta sadarbība. Ievērojot pašreiz notiekošo vispārējās izglītības satura reformu un jauno kompetencēs balstītā izglītības satura izstrādi, izvēloties izglītības iestādes, kur realizēt AII akadēmiskās personāla stažēšanos, prioritāte ir tās izglītības iestādes, kur tiek ieviests jaunais kompetencēs balstītais izglītības saturs, pilotskolas vai kurās strādājošie pedagogi piedalās kompetencēs balstītā izglītības satura izstrādē vai aprobācijā.

Lai pretendētu uz finansējumu 8.2.2. SAM ietvaros, AII nepieciešams paredzēt iekšējās kvalitātes vadības sistēmā kvalitātes nodrošināšanas elementu, paredzot akadēmiskajam personālam veikt stažēšanās pašanalīzi, kā arī gūto atziņu un secinājumu pielietošanu savā akadēmiskajā darbībā un izplatīšanu jomas kolēģiem ar mērķi veicināt AII akadēmiskā personāla stažēšanās ietekmi uz studiju programmu satura pilnveidi un ilgtspēju, kā arī gūtās pieredzes izplatīšanu.

Tā, piemēram, stažēšanās laikā gūtā pieredze un atziņas var tikt integrētas 8.2.1. SAM ietvaros izstrādājamo studiju programmu saturā, 2. kārtas ietvaros gūtā stažēšanās pieredze var tikt izplatīta un diskutēta 8.2.3. SAM ietvaros paredzētajās pedagogu izglītības inovāciju konferencēs u. tml..

8.2.2. SAM projektos plānoto darbību saturiska sasaiste (sinerģija) ar 8.2.1. SAM, 8.2.3. SAM un 8.3.1.1. pasākumu “Kompetenču pieejā balstīta vispārējās izglītības satura aprobācija un ieviešana”, kā arī citiem ES fondu īstenotiem SAM un pasākumiem, tiks paredzēta kā kvalitātes kritērijs projektu atlasē laikā.

Attiecībā uz akadēmiskā personāla profesionālās angļu valodas zināšanu papildināšanu ar specifiskām akadēmiskā un zinātniskā darba zināšanām, t.sk.

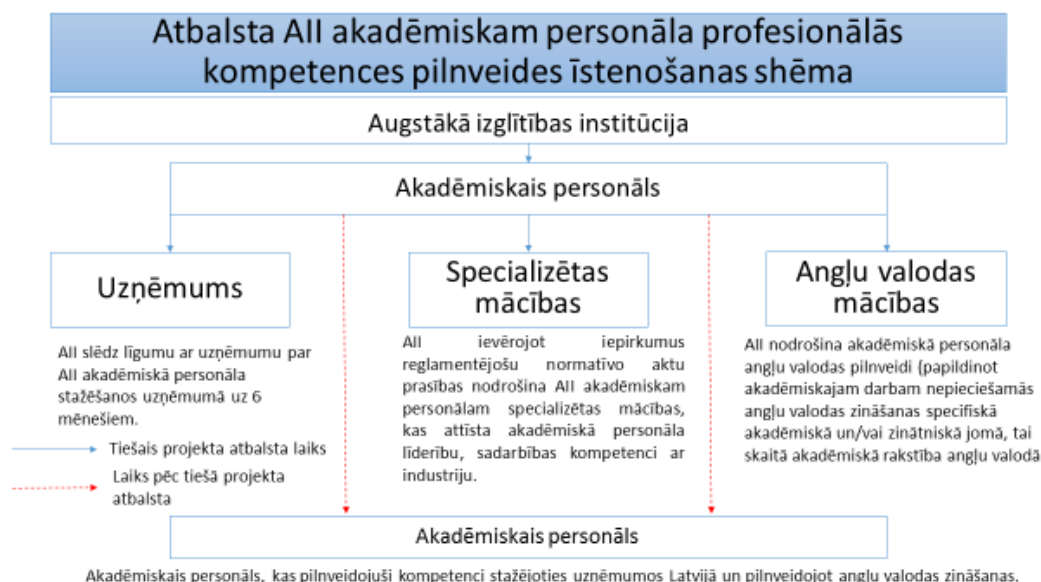
³⁵ 2016. gada 27.–28. oktobrī Rīgā, Baltijas Asamblejas sesijā tika pieņemta ikgadējā Baltijas Asamblejas rezolūcija (pieejama: http://www.baltasam.org/images/2016/Session/35_Resol.pdf).

pilnveidojot akadēmisko rakstību profesionālā angļu valodā, priekšroka tiek dota angļu valodas zināšanu papildināšanai tajā pašā AII, kuru akadēmiskais personāls pārstāv, iesaistot valodu jomas akadēmisko personālu un šim nolūkam izstrādājot speciālus mācību moduļus. Tiek plānots, ka 8.2.2. SAM ietvaros profesionālās angļu valodas zināšanas papildinās indikatīvi 600 pasniedzēji, tostarp 60 % no viņiem dosies arī stažēties uzņēmumos vai izglītības iestādēs. Paredzētais finansējums profesionālās angļu valodas zināšanu papildināšanu ar specifiskām akadēmiskām un zinātniskām darba zināšanām, t.sk. pilnveidojot akadēmisko rakstību angļu valodā, nepārsniedz kopējo finansējuma apjomu 1 350 *euro* vienam akadēmiskam personālam visā projekta īstenošanas laikā neatkarīgi no iesaistes reižu skaita.

Profesionālās angļu valodas apguves izmaksas noteiktas atbilstoši Valsts administrācijas skolas noteiktajām izmaksām par kursa “Profesionālās angļu valodas mācības valsts pārvaldes darbiniekiem” apguvi, kas veido 300 *euro* bez pievienotās vērtības nodokļa 21% apmērā par 60 akadēmiskām stundām, kas veido 6,25 *euro* par vienu akadēmisko stundu. Tāpat paredzēts, ka profesionālās angļu valodas apmācības ilgums var sasniegt vienu gadu, paredzot profesionālās angļu valodas apguvei 18 akadēmiskās stundas mēnesī, kas kopā sastāda 216 akadēmiskās stundas kalendārajā gadā un veido nepieciešamo finansējumu profesionālās angļu valodas apguvei 1 350 *euro* apmērā.

8.2.2. SAM ietvaros ir svarīgi atbalstīt tādu akadēmiskā personāla kompetenču pilnveidi, kā piemēram, līderību (leadership) un sadarbības kompetences ar industriju. Citās Eiropas valstīs akadēmiskajā vidē tā jau ir ierasta prakse, ko nodrošina institūciju karjeras centri vai profesionālās organizācijas, piemēram, līderības kurss Aalto Universitātē vai Eiropas Molekulārās bioloģijas organizācijas piedāvātais pētniecības līderības kurss. 8.2.2. SAM ietvaros šādu kursu apmeklēšana pēc būtības veicinās akadēmiskā personāla kompetenču pilnveidi, palīdzot sasniegt 8.2.2. SAM noteikto mērķi. Attiecībā uz akadēmiskā personāla specializētām mācībām, kas attīsta akadēmiskā personāla līderību, sadarbības kompetenci ar industriju, paredzēts, ka minētās mācības tiks iepirktas ievērojot iepirkumus reglamentējošu normatīvo aktu prasības. Specializēto mācību saturam ir jāatbilst AII stratēģijā noteiktiem mērķiem un jāsniedz ieguldījumus AII cilvēkresursu politikā. MK noteikumos par SAM īstenošanu ir noteikts izmaksu ierobežojums specializēto mācību īstenošanai, kas paredz, ka specializēto mācību izmaksas nedrīkst pārsniegt 15 procentus no projekta kopējām attiecināmām izmaksām. Minētais ierobežojums noteikts, lai nodrošinātu kompetenču pilnveidi, primāri paredzot atbalstu tādām darbībām, kas veicina sasaisti ar tautsaimniecību un pilnveido akadēmiskā personāla profesionālās angļu valodas zināšanas, īpaši augstākās izglītības institūcijas modernizācijas un internacionalizācijas kontekstā.

Sagaidāms, ka 8.2.2. SAM projektu īstenošanas rezultātā kopumā kompetenci uzsāks pilnveidot 1140 akadēmiskā personāla pārstāvji, no tiem sekmīgi pabeigs visus augstāk minētos pasākumus 1116 personas.

10. att. Atbalsta AII akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveides īstenošanas shēma

8.2.2. SAM īstenošanas un rezultātu sasniegšanas laika grafiks (2018. gada septembris – 2023. gada augusts)

Projektu iesniegumu atlase 1. kārtas ietvaros paredzēta 2018. gada marts ar projektu iesniegumu iesniegšanu līdz maijam, tādējādi projektu īstenošanu paredzēts uzsākt indikatīvi 2018. gada oktobrī/novembrī. Projektu iesniegumu atlases 2. kārtas termiņi ir saistīti ar 8.2.3. SAM un 8.2.1. SAM īstenošanu, un atlases izsludināšana paredzēta 2018. gada februārī ar projektu iesniegumu iesniegšanu līdz 2018. gada marts. Tādējādi projektu īstenošanu paredzēts uzsākt indikatīvi 2018. gada septembris/oktobris.

Iznākuma un rezultātu rādītāju laika grafiks

Aktivitātes	2018	2021	Kopā 2023
Doktorantu iesaiste darbam AII	70	350	420
Ārvalstu pasniedzēju iesaiste darbam AII Latvijā	50	250	300
AII akadēmiskā personāla profesionālās kompetences pilnveide	0	1140	1140

4. 8.2.2. SAM SĀKOTNĒJĀS IETEKMES NOTEIKŠANA

Ietekme uz makroekonomisko vidi

8.2.2. SAM īstenošana netiešā veidā pozitīvi ietekmēs makroekonomisko vidi. 8.2.2. SAM īstenošanas mērķis ir stiprināt AII akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās. Atbalstāmās darbības vērstas uz atbalsta sniegšanu AII un to akadēmiskam personālam, piesaistot jaunus doktorantus, tai skaitā zinātnisko grādu pretendētus, kā akadēmisko personālu, piesaistot ārvalstu pasniedzējus, kā arī esošam akadēmiskam personālam nodrošinot kompetences pilnveidošanu, tādējādi veicinot studiju procesa kvalitātes paaugstināšanos, AII internacionalizāciju, kā arī kvalificētu speciālistu skaita pieaugumu. Atbalstāmās darbības sniedz ieguldījumu Latvijas tautsaimniecības attīstībā.

Ietekme uz uzņēmējdarbības vidi

8.2.2. SAM īstenošana netiešā veidā pozitīvi ietekmēs uzņēmējdarbības vidi, jo 8.2.2. SAM ietvaros plānotajām atbalstāmajām darbībām ir ietekme uz AII akadēmiskā personāla stiprināšanu stratēģiskās specializācijas jomās, kas savukārt ietekmē augstākās izglītības pievilcību un AII studējošo skaita palielināšanos, radot kvalificētu darbaspēku.

8.2.2. SAM ietvaros plānoto atbalstāmo darbību mērķis ir sekmēt AII internacionalizāciju, tostarp piesaistot ārvalstu akadēmisko personālu, kas sniegs savu ieguldījumu AII studentu izglītībā, kā rezultātā Latvijā paaugstināsies augsti izglītota darbaspēka proporcija.

Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām (gan attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, gan attiecībā uz fiziskām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan attiecībā uz budžeta finansētām institūcijām)

8.2.2. SAM nav ilgtermiņa ietekmes uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām.

Sociālā ietekme

8.2.2. SAM īstenošana netiešā veidā pozitīvi ietekmēs sociālo vidi. 8.2.2. SAM ietvaros plānotajām atbalstāmajām darbībām ir ietekme uz augstākās izglītības vides uzlabošanu, kas savukārt ietekmē augstākās izglītības pievilcību, konkurētspēju un AII studējošo skaita palielināšanos, veicinot sabiedrības izglītošanos. Tāpat 8.2.2. SAM netieši palielinās kultūras līmeni, sociālo saliedētību un veidos drošāku sabiedrisko vidi, jo 8.2.2. SAM ietvaros plānoto atbalstāmo darbību mērķis ir sekmēt augstskolu internacionalizāciju, tajā skaitā veicinot ārvalstu akadēmiskā personāla piesaisti AII.

Ietekme uz vidi

8.2.2. SAM nav tiešas ietekmes uz horizontālo principu "Ilgspējīga attīstība".

Fiskālā ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

8.2.2. SAM nav ietekmes uz valsts un pašvaldību budžetiem.

Ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu un Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

8.2.2. SAM īstenošana neietekmēs spēkā esošo tiesību normu sistēmu un Latvijas Republikas starptautiskās saistības.

Ietekme uz pārvaldes iestāžu funkcijām un cilvēkresursiem

8.2.2. SAM nav tiešas ietekmes uz pārvaldes iestāžu funkcijām un cilvēkresursiem.

Ietekme uz valsts un pašvaldību informācijas sistēmām un ar to saistīto papildu finansējumu, kas nepieciešams izmaiņu nodrošināšanai informācijas sistēmās

8.2.2. SAM nav ietekmes uz valsts un pašvaldību informācijas sistēmām. Tiks nodrošināta datu iegūšana, apstrāde un apkopošana atbilstoši noteiktajām prasībām par projektā īstenojamajām atbalstāmajām darbībām un tajās iesaistītajām mērķa grupām. Papildu finansējuma nepieciešamība šo darbību veikšanai projekta ietvaros nav konstatēta.

Ietekme uz veselību

8.2.2. SAM nav ietekmes uz veselību.

SAM atbilstība valsts atbalsta definīcijai un paredzamā negatīvā ietekme uz konkurenci un tirdzniecību

8.2.2. SAM nav ietekmes uz konkurenci un tirdzniecību, un tā ietvaros nav plānots sniegt valsts atbalstu uzņēmumiem.

SAM ietekmes novērtēšanai nepieciešamo datu noteikšana iekļaušanai MK noteikumos par SAM īstenošanu

Saskaņā ar SIA “Ernst & Young” veikto pētījumu par datu pieejamību³⁶, statistiskā informācija, kas ir nepieciešama pasākuma novērtēšanai, jau pašreiz tiek apkopota. CSP pieejama informācija par AII un to skaitu, dati par kopējo studentu skaitu AII, pasniedzēju skaitu AII, grādu vai kvalifikāciju ieguvušo studentu skaits pa izglītības tematiskajām grupām augstskolās un koledžās, Zinātniski pētnieciskā darbā strādājošo skaits augstākās izglītības sektorā.

Papildu tam IZM pieejama ikgadējā informācija no AII par akadēmiskā personāla sadalījumu pa amatu kategorijām un vecumu grupām, akadēmiskā personāla skaits ar zinātnisko grādu, viespasniedzēju skaitu un doktora līmeņa studiju absolventu skaits pa izglītības tematiskajām grupām.

SAM stratēģijas Baltijas jūras reģionam (ESSBJR) projektu finansēšanas iespējas

Saskaņā ar Darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” minēto, pasākuma ietvaros koordinācija ar ESSBJR nav paredzēta.

36

http://www.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertējumi/apraksti/Petijuma_izvertesanas_zinojums_3101_2014.pdf (306.lp)

PIELIKUMS

1. tabula. Akadēmiskā personāla skaits (pamatdarbā) augstskolās un koledžās (mācību gada sākumā) (Avots: LR CSP)

	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
PAVISAM	4742	4864	4917	4888	4867	4910	5206
Latvijas Universitāte	861	882	902	878	932	935	1195
Rīgas Tehniskā universitāte	749	909	851	817	908	961	992
Daugavpils Universitāte	202	201	196	190	186	182	198
Liepājas Universitāte	100	98	91	89	91	88	98
Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	74	77	73	68	63	62	59
Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības augstskola	91	107	92	93	89	94	100
Rēzeknes tehnoloģiju akadēmija	114	105	96	91	82	86	85
Latvijas Jūras akadēmija	39	37	37	35	36	38	38
Ventspils Augstskola	74	99	65	67	68	67	75
Vidzemes augstskola	59	59	53	48	47	52	56
Banku augstskola	48	44	43	43	44	47	47
Rīgas Celtniecības koledža	40	35	36	32	32	29	25
Rīgas Tehniskā koledža	79	79	86	103	85	78	77
Banku augstskolas Uzņēmējdarbības koledža (līdz 2015.gadam Rīgas Uzņēmējdarbības koledža)	14	15	15	17	14	6	11
Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledža	12	14	13	14	13	12	7
Liepājas Jūrniecības koledža	32	32	32	31	33	35	34
Malnavas koledža	19	20	24	24	24	20	21
Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža	41	42	42	41	41	42	40
Rīgas I.Medicīnas koledža	31	31	34	44	41	38	37
Latvijas Universitātes Rīgas medicīnas koledža	26	17	16	44	45	37	53
Daugavpils medicīnas koledža	10	10	9	9	9	10	9
Rīgas Stradiņa Universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža	47	45	35	33	32	31	29
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	117	122	125	139	143	135	132
Latvijas Mākslas akadēmija	114	113	108	106	107	112	109
Latvijas Kultūras akadēmija	68	65	68	69	64	65	67
Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas kultūras koledža	21	32	20	20	21	16	17
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	304	318	347	354	295	313	317
Jēkabpils Agrobiznesa koledža	16	13	12	12	10	10	10
Rīgas Stradiņa universitāte	367	312	434	423	444	467	445
Sociālās integrācijas valsts aģentūra	29	30	27	26	22	17	18
Valsts policijas koledža	34	29	32	43	47	47	48
Valsts robežsardzes koledža	46	21	21	20	21	21	22
Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledža	11	12	13	13	14	12	12
Latvijas Nacionālā aizsardzības akadēmija	36	32	29	31	16	15	8
Rīgas Ekonomikas augstskola	13	13	16	14	15	17	17
Rīgas Juridiskā augstskola	11	14	16	17	18	19	18
Rīgas Aeronavigācijas institūts	14	17	22	22	24	22	22
Baltijas Starptautiskā akadēmija	201	185	179	176	152	172	170
Starptautiskā praktiskās psiholoģijas augstskola	19	19	19	23	22	20	5
Sociālo tehnoloģiju augstskola	34	34	32	30	21	-	-
Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola/ RISEBA UNIVERSITY	54	51	50	45	56	54	58
Latvijas Kristīgā akadēmija	41	41	41	41	41	43	43
Biznesa augstskola 'Turība'	69	71	70	66	64	66	69
Vadības un sociālā darba augstskola 'Attīstība'	15	13	5	7	-	-	-
Ekonomikas un kultūras augstskola	38	43	42	42	25	20	25
Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	73	69	64	44	42	43	47
Baltijas psiholoģijas un menedžmenta augstskola	29	27	34	29	27	-	-
Transporta un sakaru institūts	91	92	85	76	63	70	63
Augstākais reliģijas zinātņu institūts	8	12	22	21	20	22	21
Teoloģijas institūts	4	2	2	2	4	4	4
Juridiskā koledža	9	8	9	12	14	14	14
Alberta koledža	20	18	22	23	17	18	15
Grāmatveidības un finansu koledža	11	11	9	9	7	6	6
Biznesa vadības koledža	18	18	14	14	14	15	14
Latvijas Biznesa koledža	20	21	32	26	26	26	20
Kosmetoloģijas koledža	10	10	9	7	8	8	9
Kristīgās vadības koledža	8	10	10	10	11	11	11
Lutera akadēmija	7	1	6	6	5	5	5
Eiropas tālmācības augstskola (līdz 2013./14. mācību gadam Augstskola 'EIHSEBA')	-	7	15	32	32	32	32
Maskavas valsts ekonomikas, statistikas un informātikas universitātes (MESI) filiāle	-	-	4	14	7	-	-
Novikontas Jūras koledža' SIA	-	-	11	13	13	16	16
-Hotel school- viesnīcu biznesa koledža	-	-	-	-	-	7	11

2. tabula. Akadēmiskā personāla (pamatdarbā) vecuma struktūra (Avots: IZM, Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā)

Nr. p. k.	Augstskola	Akadēmiskais personāls pamatdarbā kopā	<30 gadi		30-39	40-49	50-59	60-64	>64	
			Skaitis	% no akadēmiskā personāla pamatdarbā					Skaitis	% no akadēmiskā personāla pamatdarbā
I Valsts augstskolas										
1	LU	1195	118	10%	259	292	235	103	188	16%
2	RTU	992	81	8%	291	180	130	84	226	23%
3	RSU	445	11	2%	108	122	100	52	52	12%
4	LLU	317	11	3%	84	65	75	30	52	16%
5	DU	198	14	7%	44	61	46	15	18	9%
6	JVLMA	132	4	3%	25	40	43	8	12	9%
7	LMāA	109	2	2%	17	34	34	12	10	9%
8	RPIVA	100	6	6%	9	19	29	12	25	25%
9	LiepU	98	0	-	10	21	37	12	18	18%
10	RTA	85	3	4%	15	30	25	6	6	7%
11	VeA	75	8	11%	21	10	10	13	13	17%
12	LKuA	67	2	3%	13	17	22	7	6	9%
13	LSPA	59	4	7%	15	10	12	5	13	22%
14	ViA	56	1	2%	23	11	11	7	3	5%
15	BA	47	0	-	2	12	19	11	3	6%
16	LJA	38	3	8%	5	7	6	4	13	34%
17	LNA A	8	1	13%	2	5	0	0	0	-
Kopā		4021	269	7%	943	936	834	381	658	16%
II Juridisko personu dibinātās augstskolas										
1	BSA	170	0	-	21	43	37	26	43	25%
2	BAT	69	2	3%	11	16	21	10	9	13%
3	TSI	63	0	-	17	12	14	8	12	19%
4	RISEBA	58	1	2%	9	11	13	14	10	17%
5	ISMA	47	1	2%	9	1	25	5	6	13%
6	LKrA	43	2	5%	13	8	14	4	2	5%
7	ETA	32	2	6%	5	14	2	2	7	22%
8	EKA	25	2	8%	6	7	4	3	3	12%
9	RAI	22	2	9%	5	8	3	2	2	9%
10	RARZI	21	0	-	2	12	5	2	0	-
11	RJA	18	3	17%	4	5	4	1	1	6%
12	REA	17	1	6%	9	4	2	1	0	-
13	SPPA	5	1	20%	2	1	0	0	1	20%
14	LA	5	0	-	0	1	4	0	0	-
15	RTI	4	0	-	1	3	0	0	0	-
Kopā		599	17	3%	114	146	148	78	96	16%

Augstskolās kopā	4620	286	6%	1057	1082	982	459	754	16%
-------------------------	-------------	------------	-----------	-------------	-------------	------------	------------	------------	------------

Nr.p.k.	Augstskola	Akadēmiskais personāls pamatdarbā kopā	<30 gadi		30-39	40-49	50-59	60-64	>64	
			Skaitis	% no akadēmiskā personāla pamatdarbā					Skaitis	% no akadēmiskā personāla pamatdarbā

III Valsts koledžas

1	RTK	77	4	5%	11	9	24	11	18	23%
2	LU RMK	53	5	9%	8	17	15	5	3	6%
3	VPK	48	0	-	11	31	4	2	0	-
4	LU SMK	40	3	8%	7	9	10	6	5	13%
5	R1MK	37	0	-	5	5	14	8	5	14%
6	LJK	34	2	6%	2	8	11	6	5	15%
7	RSU SKMK	29	0	-	7	11	5	3	3	10%
8	RCK	25	0	-	2	3	7	5	8	32%
9	VRK	22	1	5%	9	12	0	0	0	-
10	MK	21	1	-	2	5	6	6	1	5%
11	SIVA	18	0	-	4	5	8	1	0	-
12	LKuA LKK	17	1	6%	6	5	2	1	2	12%
13	UCAK	12	0	-	0	6	6	0	0	-
14	BA UK	11	1	9%	7	1	1	1	0	-
15	JAK	10	0	-	2	3	1	2	2	20%
16	DMK	9	0	-	1	3	3	1	1	11%
17	OMTK	7	0	-	2	1	2	0	2	29%
Kopā	470	18	4%	86	134	119	58	55	12%	

IV Juridisko personu dibinātās koledžas

1	LBK	20	0	-	7	5	5	1	2	10%
2	NJK	16	2	13%	4	2	2	2	4	25%
3	AK	15	0	-	7	5	1	1	1	7%
4	BVK	14	1	7%	2	7	2	2	0	-
5	JK	14	1	7%	3	4	4	2	0	-
6	KVK	11	0	-	4	7	0	0	0	-
7	VBK	11	1	9%	5	2	3	0	0	-
8	SKK	9	1	11%	3	3	2	0	0	-
9	GFK	6	0	-	0	2	1	0	3	50%
Kopā	116	6	5%	35	37	20	8	10	9%	
Koledžas kopā	586	24	4%	121	171	139	66	65	11%	

Augstskolās un koledžas kopā	5206	310	6%	1178	1253	1121	525	819	16%
-------------------------------------	-------------	------------	-----------	-------------	-------------	-------------	------------	------------	------------

3. tabula. Ārvalstu viespasniedzēji Latvijas augstskolās (Avots: IZM, Pārskats par Latvijas augstāko izglītību 2016. gadā)

Nr.p.k.	Augst-skola	Akadēmiskais personāls kopā*	Ārvalstu viesprofesori, viesdocenti, vieslektori	
			Skaitis	% no akadēmiskā personāla
I Valsts augstskolas				
1	RTU	1094	75	7%
2	RSU	480	29	6%
3	BA	97	17	18%
4	ViA	102	16	16%
5	LU	1264	12	1%
6	LLU	508	7	1%
7	JVLMA	207	6	3%
8	LSPA	80	4	5%
9	LNAA	14	3	21%
10	LiepU	212	2	1%
11	DU	201	2	1%
12	RTA	160	2	1%
13	LJA	77	2	3%
14	VeA	91	1	1%
15	LMāA	109	0	0%
16	RPIVA	100	0	0%
17	LKuA	67	0	0%
Kopā		4863	178	4%
II Juridisko personu dibinātās augstskolas				
1	REA	69	26	38%
2	LKrA	62	13	21%
3	RISEBA	196	9	5%
4	RTI	18	5	28%
5	BAT	174	4	2%
6	BSA	233	3	1%
7	RAI	59	2	3%
8	LA	28	2	7%
9	TSI	73	1	1%
10	RARZI	37	1	3%
11	ISMA	50	0	-
12	EKA	49	0	-
13	ETA	47	0	-
14	RJA	18	0	-
15	SPPA	5	0	-
Kopā		1118	66	6%
Augstskolās kopā		5981	244	4%

*Summēts augstskolas akadēmiskais personāls pamatdarbā un akadēmiskais personāls, kuram augstskola nav ievēlēšanas vieta

4. tabula. Informācija par Erasmus + projektā iesaistītām AII (Avots: VIAA dati)

Nr. p.k.	AII nosaukums	Iste notais 14-15						Iste notais 15-16						Piešķirts ar līgumu, 16-17						Piešķirts ar līgumu, 17-18					
		Docēšana		Pilnveide		K OPĀ		Docēšana		Pilnveide		K OPĀ		Docēšana		Pilnveide		K OPĀ		Docēšana		Pilnveide		K OPĀ	
		Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa	Skaits	Summa
1	A.Berta Koledža	1	840	2	480	3	1320	1	300	2	660	3	960	2	2030	1	1015	3	3045	4	3700	4	3700	8	7400
2	Baltijas Psiholoģijas un menedžmenta augstskola	3	2599	7	5626	10	8226																		
3	Baltijas Starptautiskā akadēmija	11	9784	12	12349	23	22132	12	10992	10	8991	22	19983	9	9135	9	9135	18	18270	9	8325	10	9250	19	17575
4	Barīcu augstskola	28	27020	14	12555	42	39575	23	22290	6	5040	29	27330	16	17340	8	8670	24	26010	24	23500	12	11750	36	35250
5	Barīcu augstskolas Uzņēmējdarbības koledža							0	0	2	960	2	960	0	0	2	2030	2	2030	0	0	2	1850	2	1850
6	Biznesa augstskola "Turība"	3	2730	12	9800	15	12530	4	4110	1	575	5	4685	4	4660	4	4660	8	9320	6	6450	6	6450	12	12900
7	Daugavpils Medicīnas koledža	0	0	10	8480	10	8480	0	0	2	1000	2	1000	0	0	4	4060	4	4060	0	0	5	4625	5	4625
8	Daugavpils Ekonomikas un Kultūras augstskola	18	12425	66	50200	84	62625	17	12420	42	31800	59	44220	25	26761	21	22479	46	49240	56	60103	31	33272	87	93375
9	Ekonomikas un Kultūras augstskola	3	2035	5	2615	8	4650	5	2570	1	695	6	3265	2	2030	2	2030	4	4060	3	2775	3	2775	6	5550
10	Grāmatveidības un finanšu koledža	2	1172	3	1165	5	2337	2	1038	2	1255	4	2293	2	2030	1	1015	3	3045	2	1850	1	925	3	2775
11	Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	7	4990	24	22825	31	27815	10	12385	10	14377	20	26762	8	8120	8	8120	16	16240	16	15850	16	15850	32	31700
12	J.V.Bola Latvijas Mūzikas akadēmija	32	21357	66	56615	98	77973	24	15356	29	17776	53	33132	18	18270	26	26390	44	44660	19	17575	32	29600	51	47175
13	Jēkabpils Agrobiznesa koledža							0	0	4	3345	4	3345	0	0	3	3045	3	3045	0	0	2	1850	2	1850
14	Jundiskā koledža							1	200	4	1240	5	1440	0	0	1	1015	1	1015	5	4625	4	3700	9	8325
15	Kosmetoloģijas koledža							3	1640	7	4365	10	6005	1	1015	3	3045	4	4060	5	4625	8	7400	13	12025
16	Krievijas valdības koledža																			1	925	0	0	1	925
17	Latvijas Biznesa koledža													2	2030	1	1015	3	3045						
18	Latvijas Jūras akadēmija	13	15675	12	12020	25	27695	12	15870	13	11400	25	27270	5	7105	5	6090	10	13195	20	18500	19	17575	39	36075
19	Latvijas Krievu akadēmija							13	24710	2	4500	15	29210							6	5550	3	2775	9	8325
20	Latvijas Kultūras akadēmija	13	14845	12	9510	25	24355	10	9805	6	5710	16	15515	7	7105	6	6090	13	13195	10	9250	9	8325	19	17575
21	Latvijas Kultūras koledža	2	1255	1	380	3	1635	0	0	4	1620	4	1620	2	2030	1	1015	3	3045	4	3700	6	5550	10	9250
22	Latvijas Lauksaimniecības universitāte	45	34185	56	43145	101	77330	32	25160	31	24745	63	49905	25	29125	24	27960	49	57085	40	43000	39	41925	79	84925
23	Latvijas Mākslas akadēmija	29	25572	65	56743	94	82315	12	10250	47	37225	59	47475	15	15684	34	35551	49	51235	24	24570	55	56305	79	80875
24	Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	5	1850	11	380	16	2230	7	2532	3	840	10	3372	4	4060	4	4060	8	8120	5	4625	3	2775	8	7400
25	Latvijas Universitāte	32	24901	32	27121	64	52021	23	14370	18	12706	41	27076	16	18640	11	12815	27	31455	23	24725	16	17200	39	41925
26	Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža	2	575	7	4560	9	5135	0	0	4	3855	4	3855	1	1015	3	3045	4	4060	3	2775	3	2775	6	5550
27	Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža	3	1180	5	2495	8	3675	8	5885	4	3180	12	9065	2	2030	3	3045	5	5075	4	3700	5	4625	9	8325
28	Liepājas Jūrmieciņas koledža							0	0	3	2810	3	2810	1	1015	1	1015	2	2030	0	0	4	3700	4	3700
29	Liepājas Universitāte	32	17135	51	30300	83	47435	8	4210	1	635	9	4845	13	13195	13	13195	26	26390	24	25111	23	24064	47	49175
30	Novikontas Jūras koledža																		5	4625	5	4625	10	9250	
31	Olašes Mehānikas un tehnoloģiju koledža							0	0	4	4740	4	4740	2	2030	2	2030	4	4060	2	1850	4	3700	6	5550
32	Rēzeknes Augstskola	38	23395	20	11675	58	35070	24	13490	34	16125	58	29615												
33	Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija													19	22135	19	22135	38	44270	24	25800	23	24725	47	50525
34	Rīgas I. medicīnas koledža	0	0	4	3605	4	3605	0	0	3	1835	3	1835	1	1015	2	2030	3	3045	3	2775	6	5550	9	8325
35	Rīgas Aeronavigācijas koledža							0	0	4	2400	4	2400	0	0	1	1015	1	1015	5	4625	4	3700	9	8325
36	Rīgas Augstākās reģijas zinātnes koledža	0	0	2	1950	2	1950	2	1960	1	960	3	2920							1	925	1	925	2	1850
37	Rīgas Celtniecības koledža	6	3525	8	4640	14	8165	5	2650	4	1200	9	3850	4	4060	3	3045	7	7105	8	7400	8	7400	16	14800
38	Rīgas Ekonomikas augstskola	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1015	0	0	1	1015	2	1850	1	925	3	2775
39	Rīgas Juridiskā augstskola	5	6265	10	10200	15	16465	12	14390	16	18525	28	32915	5	5075	8	8120	13	13195	8	7400	9	8325	17	15725
40	Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija	7	5070	23	16710	30	21780	11	4180	10	6060	21	10240	7	7105	12	12180	19	19285						
41	Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"																			16	16825	16	16825	32	33650
42	Rīgas Starptautiskā ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola	2	1741	14	7435	16	9176	14	11838	21	10494	35	22332	8	8120	7	7105	15	15225						
43	Rīgas Stradiņa universitāte	15	6560	33	16100	48	22660	16	7340	40	18840	56	26180	11	12039	23	25171	34	37210	16	16485	31	31940	47	48425
44	Rīgas Stradiņa universitātes Sarkanā Krusta medicīnas koledža	1	555	4	1920	5	2475	1	380	4	2020	5	2400	1	1015	2	2030	3	3045	2	1850	3	2775	5	4625
45	Rīgas Tehniskā universitāte	5	1971	2	600	7	2571	3	1324	4	1283	7	2608	3	3045	2	2030	5	5075	3	2775	3	2775	6	5550
46	Rīgas Tehniskā universitātes Rīgas Uzņēmējdarbības koledža	34	23990	74	57385	108	81375	28	20780	37	31795	65	52575	17	19805	40	46600	57	66405	40	43000	118	126850	158	169850
47	Rīgas Starptautiskā praktiskā psiholoģijas koledža	1	480	0	0	1	480																		
48	Transporta un sakaru institūts	3	2135	10	7250	13	9385																		
49	Valsts policijas koledža							0	0	3	2100	3	2100	1	1015	1	1015	2	2030	2	1850	1	925	3	2775
50	Valsts robežsardzes koledža	3	1140	1	380	4	1520	3	1140	1	380	4	1520	2	2030	1	1015	3	3045	2	1850	1	925	3	2775
51	Ventspils Augstskola	4	2780	5	3140	9	5920	4	2530	5	3165	9	5695	2	2030	2	2030	4	4060						
52	Vidzemes Augstskola	8	8555	17	15900	25	24455	9	7995	6	5310	15	13305	5	5075	6	6090	11	11165	12	11100	12	11100	24	22200
	Kopā:	416	310287	703	521989	1119	839476	362</																	

5. tabula. Informācija par EEZ un Norvēģu finanšu instrumentā iesaistītām AII un realizētiem projektiem (Avots: VIAA dati)

AII	Projekta nosaukums	Finasējuma apmērs
LU	Educational collaboration between Norway and Latvia for establishment of an effective risk assessment and control of pharmaceutical residues	5971
LU	Mobility of students and academic personnel of Life Sciences between Latvia and Norway	41302
LU	Strengthening and transferring the intellectual capital among geographers in Latvia and Norway	72974
LU	Mobility in political science and sociology	109568
LU	Mobility in Language, Culture and Gender Studies	89451
LU	Economics and Management Student and Teacher Mobility between University of Latvia and University of Agder	19260
LU	Enhancing human capital and knowledge in health science by institutional cooperation and mobility between the University of Latvia and three Norwegian universities	85514
RPIVA	Educational for Sustainable Development	8260
RPIVA	Research-based Teaching of Language Acquisition (in synergy with Research activity project "Latvian language in Monolingual and Bilingual Acquisition: tools, theories and applications")	6955
LSPA	Innovative Physical Activity Measures in Health and Sport Science Studies	31458
RTU	Student and Academic Staff Mobility within the EEA Grant Scholarship Activity (Information Technology)	44233
RTU	Student and Academic Staff Mobility within the EEA Grant Scholarship Activity (Mechanics)	17184
RTU	Student and Academic Staff Mobility within the EEA Grant Scholarship Activity (Architecture)	21207
RTU	Building Bridges between Latvia and Norway in Higher Education in Chemistry	22470
RSU	Capacity building organizing the scholarship activities for students and academic staff at the Riga Stradiņš University	8046
LKuA	Students` Mobility	15109
BA	Internationalization through Student and Academic Staff Mobility in Business Administration Programs	100687
LMāA	Mobility project between higher education institutions of Latvia and Norway in the field of art and design	24503
DU	Role of social and economic networks in territorial development	34026
DU	Establishing of Scholarships for Language and Culture Studies in Latvia and Norway with the Focus on Studies of Monuments to Famous Persons and Their Testing for the Needs of Tourism	90950
LLU	Mobility in the field of Food Technology	8303
LLU	Mobility in the field of Architecture and Civil Engineering	19474
LLU	Mobility in the field of Information Technologies	5992
LLU	Mobility in the field of agriculture, forestry and veterinary medicine	8303
RTA	Innovation curricula, research and support – systematic approach within university context	10914
VIA	Mobility scholarships for academic staff and students to expand understanding about the digital media audiences	18404
Kopā:		920518